

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์

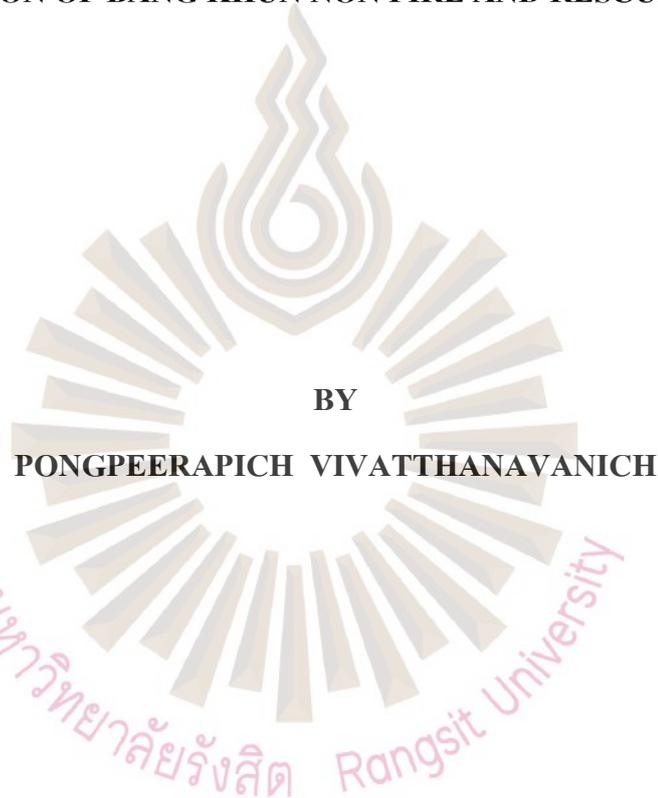
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

**THE PARTICIPATION OF PEOPLE IN DISASTER PREVENTION AND
MITIGATION OF BANG KHUN NON FIRE AND RESCUE STATION**

**BY
PONGPEERAPICH VIVATTHANAVANICH**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2024**

วิทยานิพนธ์เรื่อง

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์

โดย

พงศ์พีรพิชญ์ วิวัฒน์วานิช

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีการศึกษา 2567

รศ.ดร.ณัฐวดี โรจน์นิรัตติกุล
ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล
กรรมการ

รศ.ดร.จีระ ประทีป
กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(ศ.ดร.สี่จิตต์ เพ็ชรประสาน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

15 สิงหาคม 2567

Thesis entitled

**THE PARTICIPATION OF PEOPLE IN DISASTER PREVENTION AND MITIGATION
OF BANG KHUN NON FIRE AND RESCUE STATION**

by

PONGPEERAPICH VIVATTHANAVANICH

was submitted in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Public Administration

Rangsit University
Academic Year 2024

Assoc.Prof. Nattawut Rojniruttikul, D.P.A.
Examination Committee Chairperson

Assoc.Prof. Pathan Suvannamongkol, Ph.D.
Member

Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.
Member and Advisor

Approved by Graduate School

(Prof. Suejit Pechprasarn, Ph.D.)

Dean of Graduate School

August 15, 2024

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีอันเนื่องมาจากความอนุเคราะห์ของ รองศาสตราจารย์ ดร.จิระ ประทีป อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณบดีสถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่ได้เสียสละเวลาในการให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนให้คำปรึกษาให้รวมถึง ข้อเสนอแนะต่างๆทำให้งานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ และ ดร.เฉลิมพร เข็นเขือก รองคณบดีฝ่ายวิชาการ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่ช่วยเหลือดูแลจนกระทั่งสำเร็จ การศึกษาอย่างมีคุณค่า ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านคณาจารย์ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละเวลาในการอนุเคราะห์ ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในการทำวิจัยฉบับนี้

สุดท้ายผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจ ให้ความรัก ความอบอุ่นกับนักศึกษาวิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี คุณประโยชน์ที่ได้จากการทำวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นคุณงามความดีให้กับ บิดา มารดา ครอบครัว คณาจารย์ ที่คอยให้คำชี้แนะ คำสอนที่ดีตลอดจนสำเร็จการศึกษา

พงศ์พีรพิชญ์ วิวัฒน์วานิช

ผู้วิจัย

6006921 : พงศ์พีรพิชญ์ วิวัฒนวานิช
 ชื่อวิทยานิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่
 สถานีดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จิระ ประทีป

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 2) ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ อันจะทำให้ได้ข้อเสนอการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้เพิ่มมากขึ้น ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในพื้นที่บางขุนนนท์ จำนวน 370 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาคือ ค่าจำนวน ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์ด้วยสถิติอนุमान สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่าพบว่าระดับแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.497) ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.636) โดยการมีส่วนร่วมด้านการร่วมตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้น ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรตระหนักและศึกษาถึงความต้องการของประชาชนในชุมชนถึงเพื่อนำมาประยุกต์ในการเสริมสร้างกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนมีระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเอง และ เป็นที่พึ่งพาให้กับชุมชนอื่นได้

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 108 หน้า)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, ดับเพลิงและกู้ภัย

ลายมือชื่อนักศึกษา ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

6006921 : Pongpeerapich Vivatthanavanich
 Thesis Title : The Participation of People in Disaster Prevention and Mitigation of
 Bang Khun Non Fire and Rescue Station
 Program : Master of Public Administration
 Thesis Advisor : Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.

Abstract

The objective of this study is to evaluate the degree of motivation for engaging in disaster prevention and relief efforts, assess the level of actual participation in such activities, and investigate the correlation between motivation and community involvement in disaster prevention and relief within the fire and rescue sector of Bang Khun Non District. These goals will help to develop suggestions for improving community involvement. The study used quantitative research methodologies and gathered data from a sample of 370 individuals residing in the Bang Khun Non region. The data were examined using descriptive statistics, including the number of observations, the mean, and the standard deviation. The connection between variables was assessed using inferential statistics, especially the Pearson correlation coefficient.

The findings revealed a high degree of enthusiasm for engagement among individuals in the community, with a mean of 4.09 and a standard deviation of 0.497. Similarly, the degree of participation in disaster prevention and relief was likewise substantial (mean 4.10, standard deviation 0.636), with collaborative decision-making having the highest average. The correlation between motivation and community engagement in disaster prevention and relief was shown to be moderate to high, with a statistically significant level of 0.05. Executives and relevant agencies should take note of and analyze the results in order to enhance disaster prevention and relief efforts, as well as encourage public engagement in different activities. This will enhance the standard of living, foster self-sufficiency, and provide assistance to neighboring communities.

(Total 108 pages)

Keywords: Participation, Disaster Prevention and Mitigation, Fire and Rescue Station

Student’s Signature Thesis Advisor’s Signature

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญรูป	ณ
บทที่ 1	
บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	5
1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์	7
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2	
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	28
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	33
2.4 ข้อมูลพื้นฐานสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	44
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย	57
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	61
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลการวิจัย	64
4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะบุคคล	64
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจและปัจจัยการมีส่วนร่วม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	66
4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน	80
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ	90
5.1 สรุปผลการวิจัย	90
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	99
5.3 ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	104
ประวัติผู้วิจัย	108

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	ข้อมูลระดับเพลิงประเภทต่าง ๆ ประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	48
4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	64
4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	65
4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	65
4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	66
4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้	66
4.6	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจิตใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วม	67
4.7	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจิตใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	68
4.8	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจิตใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความชื่นชอบในการมีส่วนร่วม	69
4.9	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจิตใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน	70
4.10	สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจิตใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	71
4.11	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสัมพันธ	72
4.12	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านนโยบาย กฎระเบียบในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน	74
4.14	สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	75
4.15	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการตัดสินใจ	76
4.16	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการดำเนินงาน	77
4.17	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการรับผลประโยชน์	78
4.18	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการติดตามประเมินผล	79
4.19	สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	80
4.20	การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามเพศ	81
4.21	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอายุ	81
4.22	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอาชีพ	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.23	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามการศึกษา	83
4.24	เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามรายได้	84
4.25	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านความสำเร็จ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	85
4.26	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านการได้รับการยอมรับนับถือ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	85
4.27	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านการชื่นชอบในการเข้าร่วมกิจกรรม กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	86
4.28	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	87
4.29	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	87
4.30	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน นโยบาย กฎ ระเบียบ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	88
4.31	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัย กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	89

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2.1	รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน	14
2.2	ความสัมพันธ์ของสาขารณภัยแต่ละระยะของการเกิดภัย	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสาธารณภัยเป็นปัญหาสำคัญของโลกและยิ่งจะทวีความรุนแรงมากขึ้น มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่ผ่านมามีประชาชนส่วนใหญ่นับได้ทราบและรับผลกระทบจากความสูญเสียจากสาธารณภัยในรูปแบบต่าง ๆ ไม่มากนักน้อย ซึ่งหากพิจารณาจะเห็นว่าสาธารณภัยต่าง ๆ ทั้งภัยที่เกิดจากธรรมชาติ (Natural Disaster) และภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ (Man – Made Disaster) เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่อดีตและอยู่คู่กับสังคมมนุษย์มาทุกยุคทุกสมัย สำหรับประเทศไทยมีการเกิดสาธารณภัยทั้งสองประเภท แม้จะไม่รุนแรงมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในทวีปเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ฟิลิปปินส์ บังกลาเทศ อินเดีย ปากีสถาน ศรีลังกา แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยเคยประสบสาธารณภัยร้ายแรงหลายครั้ง อาทิ เหตุการณ์อุทกภัยปี พ.ศ. 2554 หรือที่นิยมเรียกกันว่า มหาอุทกภัย รวมถึงเหตุการณ์สึนามิ คลื่นยักษ์ถล่มเมื่อปี พ.ศ. 2547 แต่สาธารณภัยก็ได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย นอกจากนั้นยังเกิดสาธารณภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์บ่อยครั้ง เช่น สาธารณภัยจากการคมนาคมขนส่งสารเคมี และวัตถุอันตราย อัคคีภัย อาคารถล่ม เป็นต้น

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงหรือมหานครของประเทศไทย มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ และมีประชากรพักอาศัยอย่างหนาแน่น มีการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็ว จึงมีแนวโน้มที่จะเผชิญกับภัยคุกคาม ที่มีความซับซ้อนและรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ ไม่ว่าจะเป็นภัยที่เกิดจากธรรมชาติ เช่น ภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง หรือภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย ภัยจากการคมนาคมขนส่ง อุบัติภัย และภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ซึ่งสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งนั้นก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำนวนมาก เป็นต้น กรุงเทพมหานคร ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการลดความเสี่ยงและความเสียหายจากสาธารณภัย โดยการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ยานพาหนะ การเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการและตอบโต้ภัยให้รวดเร็ว ควบคู่กับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้ทันต่อเหตุการณ์โดยดำเนินการภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.

2558 ซึ่งสอดคล้องกับแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ที่ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อม ประกอบกับกรอบการดำเนินงานเช่นใดเพื่อการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. 2558 - 2573 (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030 : SFDRR) ที่ให้ความสำคัญในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติของโลก เพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยและลดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน และเป็นไปตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับสถานะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ ตลอดจนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2561 – 2565) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 5 เพื่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่น ๆ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมาณหรือตามที่ร้องขอ กำหนดมาตรการในการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่น ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัย การให้การสงเคราะห์และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัย กำหนดและประสานแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานคร ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2563 ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมุ่งเน้นการเชื่อมโยงภารกิจของทุกส่วนราชการในสังกัดสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่จะต้องดำเนินการในปีงบประมาณพ.ศ. 2563 ให้ครอบคลุมภารกิจทั้งการป้องกัน การระงับและการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยตลอดจนภารกิจอื่นที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งการดำเนินงานของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้สอดคล้องและตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี ระยะที่ 2 (พ.ศ.2561-2565) เชื่อมโยงกับแผนปฏิบัติการราชการกรุงเทพมหานครประจำปี พ.ศ. 2563 ตลอดจนนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป้าประสงค์ที่ 1.4.1.4 ลดความแออัดและเปราะบางของชุมชน ฝึกอสาสมัครชุมชนในการเผชิญอัคคีภัย ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องสาธารณภัย

เขตเมืองให้กับชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ร่วมตรวจสอบความปลอดภัยและความเสี่ยงในพื้นที่เขต
 เป้าประสงค์ที่ 1.4.1.5 ผู้ประสบสาธารณภัยได้รับการสงเคราะห์และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
 ช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนหลังเกิดเหตุสาธารณภัย แม้ว่าสำนักป้องกันและบรรเทาสา
 ธารณภัยจะได้กำหนดมาตรการ แผนการ และโครงการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชน
 กรุงเทพมหานครได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นมหานครที่ปลอดภัย

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นกระบวนการที่สนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของ
 ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียกับการดำเนินการใด ๆ ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์นั้นได้ นำไปสู่การ
 แลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง (Bouneaw, 2007) ทางด้านจิตใจ และ
 อารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ผล
 ของการเกี่ยวข้อง ดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้มีการกระทำกรใด ๆ จนบรรลุ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม
 ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่ม (Keith, 1972) การทำงานเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม จะทำให้
 การดำเนินงานและสร้างสรรค์งานออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้คนในสังคมได้อยู่ร่วมกัน
 อย่างมีความสุข ทำงานร่วมกันอย่างเข้าอกเข้าใจกัน จึงทำให้การทำงานหรือการปฏิบัติงานมีการ
 คำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน ดังนั้นถ้าภายในองค์กรมีการทำงานร่วมกัน โดยเน้นหลักการ
 ทำงานแบบมีส่วนร่วม จะทำให้งานแต่ละอย่างสามารถสำเร็จลงได้ ซึ่งระหว่างการทำงานคน
 เดียวกับการทำงานร่วมกันเป็นทีม การร่วมกันทำงานเป็นทีมจะทำให้งานสำเร็จลุ่วงได้อย่าง
 รวดเร็ว แต่ต้องมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบที่เหมาะสมตามความสามารถ และทำงานด้วยความตั้งใจ
 งานที่ได้รับจึงจะออกมาดี ทำให้เราสามารถทำงานร่วมกันโดยไม่เกิดปัญหา และทำให้งานออกมา
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ที่ผ่านมาการทำงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานดับเพลิงและกู้ภัยยัง
 ไม่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม มีเพียงการ
 อบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้นให้กับประชาชนเท่านั้นที่ได้ดำเนินการมา
 อย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงขาดการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการวางแผนการ
 ดำเนินกิจกรรม การได้รับรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามหลักการมี
 ส่วนร่วมของชุมชน

งานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยถือเป็นหัวใจสำคัญของสำนักป้องกันและ
 บรรเทาสาธารณภัย ผู้บริหารและหัวหน้าสถานดับเพลิงและกู้ภัยทุกคนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบควร

ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก โดยการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ แต่จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าสถานีดับเพลิงและกู้ภัยยังไม่ได้ดำเนินการตามหลักการดังกล่าวทั้งการปฏิบัติงานเป็นทีม โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนหรือชุมชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและจะร่วมกันพัฒนาชุมชนในพื้นที่สำนักงานเขตตลิ่งชันให้มีความปลอดภัยจากสาธารณภัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์
- 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

1.3 สมมติฐานการวิจัย

จากวัตถุประสงค์งานวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ ผู้วิจัย จึงกำหนดสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

- 1) ประชาชนในชุมชนที่มีเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์แตกต่างกัน
- 2) ประชาชนในชุมชนที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์แตกต่างกัน
- 3) ประชาชนในชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์แตกต่างกัน

- 4) ประชาชนในชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์แตกต่างกัน
- 5) ประชาชนในชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์แตกต่างกัน
- 6) แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์” โดยเนื้อหางานวิจัยมุ่งศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตบางขุนนนท์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ ตามแนวแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff (1981) เพื่อศึกษาปัจจัยข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในเขตบางขุนนนท์ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีอำนาจอธิบายผลสรุปการศึกษาภายใต้ขอบเขตวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์” มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตามแนวคิดของมีขอบเขตเนื้อหาในการสังเคราะห์แนวคิดของ Cohen & Uphoff (1981) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์” มีอำนาจอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพื้นที่บางขุนนนท์ ได้เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตบางขุนนนท์ กรุงเทพมหานคร

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์” มีอำนาจอธิบายการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเขตพื้นที่บางขุนนนท์ ในระหว่าง เดือน กันยายน พ.ศ.2566 ถึง เดือน ธันวาคม พ.ศ.2566

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์” ผู้วิจัยทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

ตัวแปรต้น

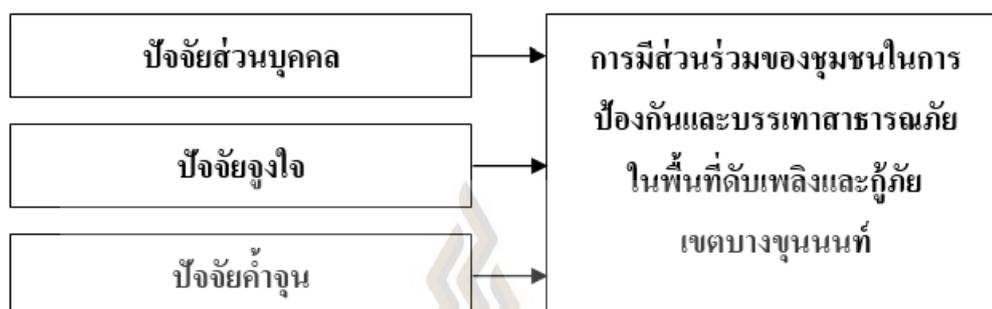
ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้

ข้อมูลด้านแรงจูงใจ ได้แก่ ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย การได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความพึงพอใจในลักษณะงาน และ ด้านความรับผิดชอบที่มีต่อชุมชน และ ปัจจัยค้ำจุน ประกอบด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในชุมชน ความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนบางขุนนนท์ ตามแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1981) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องโดยใช้แนวคิดของ Cohen & Uphoff (1981) และ แนวคิดแรงจูงใจ ของ Herzberg (1969) มากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้ ดังแสดงในกรอบแนวคิดการวิจัยดังต่อไปนี้

รูปที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย, 2566

1.6 นิยามศัพท์

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง การระงับอัคคีภัย การกู้ภัย การช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ การตรวจตราป้องกันอัคคีภัย การสำรวจและจัดทำแผนที่แหล่งน้ำ แผนที่ชุมชนและเส้นทางตามจุดอันตราย การอบรมให้ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่ประชาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานอื่น ๆ

การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ประชาชนในชมรมการชุมชนได้มีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม โครงการของสถานีดับเพลิงและกู้ภัย ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ในลักษณะการร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และ ร่วมติดตามประเมินผล เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชนในพื้นที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขตพื้นที่บางขุนนนท์ ประกอบด้วย 4 ด้านหลัก ดังนี้

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อแสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ กำหนดสภาพปัญหาและนำเสนอความต้องการของประชาชน

ในชุมชน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ การวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงร่วมคัดเลือกกิจกรรมต่างๆ ที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่บางขุนนนท์

การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อสนับสนุนทรัพยากร การบริหาร และการประสานความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมใดใด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ รวมถึงได้รับความสะดวก สบาย มั่นใจ มั่นคงมากขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่บางขุนนนท์

การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนให้ความสนใจเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่บางขุนนนท์

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผู้บริหาร หรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยไปประกอบการบริหารจัดการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้เป็นไปตามการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากประชาชนในชุมชน

2) ผู้บริหาร หรือผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และนำผลการศึกษาวิจัยไปสร้างและพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเพิ่มเติมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ได้รับจากการวิจัยไปปรับประยุกต์ใช้ในองค์กรของตนได้ต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมและระดับแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม และ แนวคิดแรงจูงใจ ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาตามวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.4 ข้อมูลพื้นฐานสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชน (Participation) เป็นกระบวนการสำคัญที่ส่งผลให้การดำเนินโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และได้รับการยอมรับจากประชาชนรวมถึงประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของโครงการนั้นด้วยซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจแก้ไขปัญหาพร้อมกันพัฒนานั้นมีนักวิชาการให้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

ถวิลวดี บุรีกุล (2548) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนคือกระบวนการซึ่งประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนรวมถึงการนำความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและตัดสินใจของภาครัฐการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการสื่อสารสองทางคืออย่างเป็นทางการ

ทางการและไม่เป็นทางการซึ่งประกอบด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคมทั้งนี้เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเป็นการสร้างฉันทามติและทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกทั้งหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ย้ำแรงที่สุดช่วยทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและความชอบธรรมรวมทั้งเป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

สนธยา เพื่อกษาน (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในวางแผนการทำงาน การกำหนดวิธิตำเนินงาน การตัดสินใจ และประเมินผลการทำงาน ให้งานหรือกิจกรรมที่ทำบรรลุเป้าหมายขององค์การให้มากที่สุด

ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ (2550) ได้เสนอไว้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการเกี่ยวข้องของบุคคลในการคิดริเริ่ม การตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติ ตลอดจนติดตามและประเมินผล เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพ

จุฑามาศ ทองอ่อน (2554) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างบุคคลในโรงเรียน โดยมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนดไว้

ศรัญญาภรณ์ สุทาธรรม (2556) การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนหรือแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการบริหารงานในโรงเรียน

Cohen & Uphoff (1980) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง 4 ประการได้แก่ การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไร และทำด้วยวิธีการอย่างไรมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการตัดสินใจในการให้ทรัพยากรสนับสนุน

โครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนาและมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Putti (1987) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่างๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการ มีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์กร

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การทำงานของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่ร่วมกันทำงานเป็นทีมและทำงานไปในทางทิศทางเดียวกัน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งประกอบด้วยหลัก 4 ด้าน คือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

วรุณี ดวงจำปา (2554) กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการที่สำคัญในการบริหารองค์กรทั่วไป คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการควบคุม ในองค์กรขนาดเล็ก มีหน้าที่ของการบริหารคือการวางแผน การจัดองค์กร การควบคุม และการจูงใจ มีโครงสร้างองค์กรรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

มนสิการ แดขุนทด (2556) กล่าวว่า ผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน ตั้งแต่เป็นการระดมความคิดระดมความรู้ระดมพลังงานทำงาน ระดมทรัพยากร และระดมความรับผิดชอบร่วมกัน เพื่อให้การบริหารงานนั้นประสบผลสำเร็จ เป็นผลแห่งความภูมิใจร่วมกัน

นิติพงษ์ แก้วกัลยา (2556) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของนักวิชาการดังกล่าวจะเห็นว่าทุกคนให้ความสำคัญกับการให้อำนาจในการตัดสินใจ พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารและการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการ โดยอยู่บนพื้นฐานของความไว้วางใจกันความผูกพันต่อองค์กรและความรู้สึกเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

Cohen & Uphoff (1980) ได้แบ่งชนิดของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ประเภท คือ

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)

- 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)
- 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

Swansburg (1996) ได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ดังนี้

- 1) การไว้วางใจกัน (Trust)
- 2) ความยึดมั่นผูกพัน (Commitment)
- 3) การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Goals and objectives)
- 4) ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมมีหลายแนวคิด โดยแต่ละแนวคิดมุ่งเน้นให้มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ต้องมีการตัดสินใจร่วมกัน และมีการระดมความคิดความรู้ ระดมพลังงานในการปฏิบัติร่วมกัน มีความไว้วางใจกัน เพื่อให้งานสำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย และในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้ทฤษฎีของโคเฮนและฮ็อฟฟ์เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff

Cohen and Uphoff (1980) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าจะต้องประกอบด้วยส่วนที่เกี่ยวข้อง 4 ประการได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจว่าจะทำอะไรและทำด้วยวิธีการอย่างไร 2) มีส่วนในการดำเนินโครงการในการให้ทรัพยากรสนับสนุนโครงการและการร่วมมือกับองค์กรหรือกลุ่มกิจกรรมเป็นการเฉพาะ 3) มีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนาและ 4) มีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การที่บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาในการดำเนินงาน การคิดริเริ่มโครงการ การเลือกทำโครงการ ตลอดจนกระทั่งงานและกิจกรรมส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานใน โครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอนคือ 1) ริเริ่มตัดสินใจ 2) ดำเนินการตัดสินใจ 3) ตัดสินใจปฏิบัติการ

2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation)

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือจัดหาทรัพยากรต่างๆ ทั้งด้านงบประมาณ ด้านแรงงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ให้กับโครงการ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการนั้น อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน การเป็นสมาชิก การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา อีกทั้งการมีส่วนร่วมสามารถเป็นบุคคลในทุกกลุ่มได้เช่นกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านทรัพยากร 2) ด้านการบริหาร 3) ด้านการประสานขอความร่วมมือ

3) การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits)

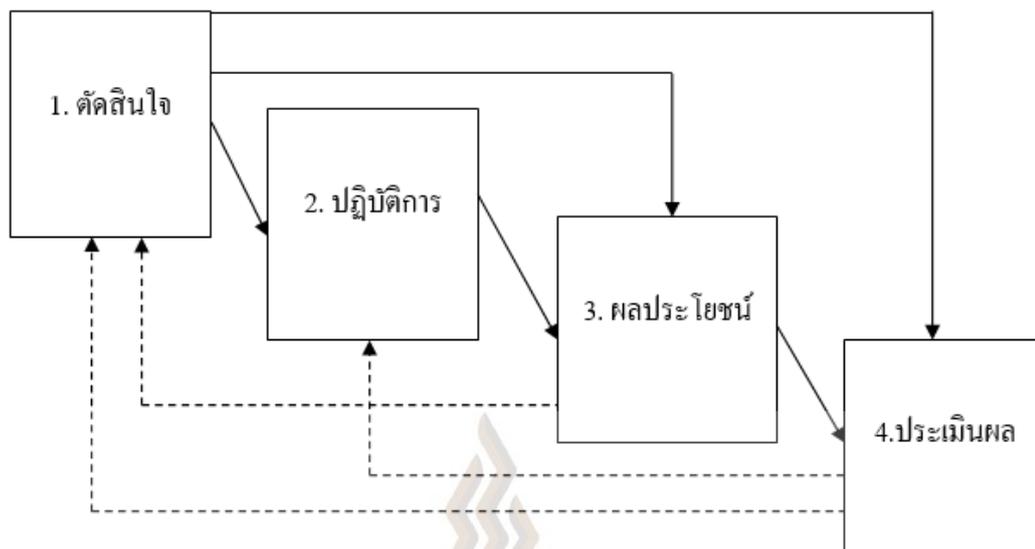
การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ (Benefits) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น ทั้งในทางบวกและทางลบทั้งในทางบวกและทางลบในขณะที่ดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เช่น การมีรายได้และทรัพย์สินเพิ่มขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ หรือ การมีหนี้สินเพิ่มจากโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ประกอบด้วย 1) ทางด้านวัตถุ 2) ผลประโยชน์ทางสังคม 3) ผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโครงการอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่เป็นทางการ เช่น การร่วมประชุม การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การเข้าร่วมเป็นคณะทำงานวิจัยประเมินผลโครงการ ไม่เป็นทางการ ได้แก่ การประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการ นำผลการประเมินโครงการมาใช้ในการพิจารณาร่วมกันเพื่อจัดทำโครงการ งาน กิจกรรมในการดำเนินงานครั้งต่อไป การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประกอบด้วย 1) ควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 2) ปรับตัวในการมีส่วนร่วม

รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินดังแสดงในรูปต่อไปนี้

————— หมายถึง การส่งผลโดยตรง

- - - - - หมายถึง การส่งผลย้อนกลับ

รูปที่ 2.1 รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน

ที่มา : Cohen & Uphoff, 1981

ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีผู้วิจัยหลายท่านให้ความหมายไว้ ดังนี้

ทินกร ประเสริฐหล้า (2553) ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะช่วยให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในการทำงาน ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา เกิดความมีน้ำใจในการทำงาน และความจงรักภักดีต่อองค์กรขององค์กรทั้งหมด ลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากพนักงานระดับล่าง ช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานทำให้สุขภาพจิตของบุคลากรในองค์กรดีขึ้น

วรุณี ดวงจำปา (2554) ประโยชน์การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เช่น การพัฒนาชุมชน การจัดทำโครงการระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การร่วมประเมินผลจากการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

มนตรีการ แดขุนทด (2556) ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ทำทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและทำให้องค์กรมีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานให้บุคลากรในองค์กรอีกด้วย

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การร่วมกันตัดสินใจในการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม ให้เกิดการพัฒนาย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการทำงานเป็นทีมเพื่อลดการขัดแย้ง และทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรชุมชน และผู้ปกครอง

กระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการหรือขั้นตอนการมีส่วนร่วมมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ให้ความหมายว่า เป็นกิจกรรมในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาการตัดสินใจการร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องต่างๆ อันเป็นผลกระทบมาถึงตน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่มซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นทั้งทำให้เกิดการมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

ปรัชญา เวสารัชช (2528) ได้สรุปความหมายด้านการดำเนินงานโครงการการมีส่วนร่วม หมายถึงการทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพโดยให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความคิดความรู้ความสามารถแรงงานสนับสนุนหรือจัดการทรัพยากรเช่นเงินทุน วัสดุ ในกิจกรรมการพัฒนาส่วนความหมายในด้านการจัดการ หมายถึงการที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากรและมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่ม ในประเด็นการตัดสินใจ เป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันของประชาชนในการดำเนินการตัดสินใจในทุกๆระดับและทุก

รูปแบบของกิจกรรมต่างๆทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมืองและ โดยเฉพาะในบริบทของกระบวนการวางแผนที่มีการกำหนดรูปแบบ

วันรัศมี มิ่งมณีนากิน (2531) ได้สรุปว่าการมีส่วนร่วมหมายถึงการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่า สิ่งที่มีส่วนได้เสียต้องการที่สุดนั้น จักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้น จะตรงกับความต้องการที่แท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมประมวลได้เป็น 3 ส่วน คือ

1) ส่วนของการวางแผนพัฒนา จะเริ่มต้นตั้งแต่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหา และพัฒนาการศึกษาชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน จัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ ตลอดจนการกำหนดพิธีการ และแนวทางการดำเนินงาน และกำหนดทรัพยากร และแหล่งทรัพยากรที่จะนำไปสนับสนุนการจัดและพัฒนากิจกรรมต่างๆ

2) ส่วนของการจัดและดำเนินการตามแผนงานโครงการ เป็นส่วนที่ประชาชนเข้าทำประโยชน์ในโครงการ โดยการร่วมมือช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดยการบริหาร และประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

3) ส่วนของการประเมินผลโครงการ เป็นส่วนที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่าโครงการการพัฒนาที่ดำเนินการนั้น บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ การติดตามประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินความก้าวหน้าหรือผลสรุปรวมทั้งโครงการ

ยุพาพร รูปงาม (2545) ให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า คือกระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาร่วมคิดตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเองเน้นการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของบุคคล แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเข้าร่วมการตัดสินใจหรือเคยมาเข้าร่วม

ด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้นเป็นไปอย่างมีอิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผิน แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

สฤษฎี รัชกิจจานุกิจ (2547) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมหมายถึงกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาในลักษณะของการเข้าร่วมการจัดการตั้งแต่การเข้าร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติร่วมรับผลประโยชน์และร่วมติดตามการประเมินผลในรูปของชุมชนที่ได้ประโยชน์หรือผลกระทบโดยตรงจากการพัฒนา

Fornaroff (1980) กล่าวว่ากระบวนการมีส่วนร่วมนั้นประกอบด้วย

1) การวางแผน ซึ่งรวมถึงการตัดสินใจในการกำหนดเป้าหมาย กลวิธี ทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

2) การดำเนินงาน

3) การใช้บริการจากโครงการ

4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

Cohen & Uphoff (1981) ได้จำแนกชนิดของการมีส่วนร่วมเอาไว้ 4 ประเภทได้แก่

1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในกระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกที่สุดที่จะต้องกระทำคือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องที่ต้องดำเนินไปเรื่อยๆ ตั้งแต่การตัดสินใจช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการ (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ด้วยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและงบประมาณ และการขอความช่วยเหลือ

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการรับผลประโยชน์ อันเกิดจากโครงการนั้นๆ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์เชิงปริมาณและเชิง

คุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาการกระจายผลประโยชน์ทางบวก และผลที่เกิดขึ้นทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคมด้วย

4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลโครงการ (Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกต คือ ความคิดเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งมีอิทธิพลสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

ดังนั้นกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสรุปได้ ดังนี้คือ

1) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ คือ บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ หาสาเหตุและปัญหา ร่วมกันกำหนดแนวในการบริหารงานวิชาการ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามที่ได้วางแผนและร่วมตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ บุคลากรทางการศึกษา ได้รับผลประโยชน์ทางการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล บุคลากรทางการศึกษา มีการทบทวนประเมินผลคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

อรรถ ก๊กผล (2552) กล่าวว่า ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและการเมืองในอดีตการมีส่วนร่วมของประชาชนมักหมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองแต่ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยทางตรงส่งผลให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีขอบเขตกว้างขึ้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึงการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดให้ประชาชนเข้าไปร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์นโยบายกระบวนการบริหารและตัดสินใจของท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน โดยส่วนรวมอย่างแท้จริงทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระทางความคิดโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงสิ้นสุด ไม่ใช่เป็นการจัดเวทีการมีส่วนร่วมครั้งเดียวซึ่งมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

1) การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนอยู่

2) ร่วมกันคิดเรื่องสาเหตุที่มาจากปัญหาของชุมชนและลำดับความสำคัญของปัญหากำหนดเป้าหมายและควรลำดับความสำคัญกับปัญหาก่อน-หลัง

3) ร่วมมือวางแผนการดำเนินงานในการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆและแบ่งงานกันทำในเรื่องกำหนดงบประมาณการจัดหางบประมาณและมอบหมายให้มีผู้ดูแลรักษา

4) ให้ประชาชนเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้วยความเต็มใจด้วยความรู้ความสามารถของตนเอง

5) ร่วมติดตามและประเมินผลในการตรวจสอบปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทางแก้ไขปัญหาลงมือเวลาที่ทำงานร่วมกันกับประชาชนเพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

6) ร่วมรับผลประโยชน์ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนแล้วย่อมจะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

7) เริ่มตั้งแต่การมีจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตนในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือชุมชนที่ตนอยู่

8) ร่วมกันคิดถึงสาเหตุของปัญหาชุมชนว่ามีสาเหตุเกิดจากอะไรและลำดับความสำคัญของปัญหาพร้อมกำหนดเป้าหมายและดำเนินการแก้ไขกับปัญหาก่อนหลัง

9) ร่วมวางแผนในการดำเนินกิจกรรมการแบ่งงานกันทำกำหนดงบประมาณจัดหาแหล่งงบประมาณและมอบหมายผู้ดูแลรักษา

10) ประชาชนจะต้องเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมด้วยความเต็มใจ ตามความรู้ความสามารถของตนเอง

11) ร่วมติดตามประเมินผลในการตรวจสอบถึงปัญหาอุปสรรคและร่วมกันในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาลงมือเวลาที่ทำงานร่วมกับประชาชนเพื่อให้งานหรือภารกิจสามารถสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย

12) ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมของชุมชนสมควรที่จะได้รับผลประโยชน์ร่วมกันซึ่งอาจไม่จำเป็นจะต้องอยู่ในรูปของเงินวัตถุสิ่งของแต่อาจเป็นความสบายใจความพึงพอใจในสภาพของความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

1) กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง มีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการหรือขั้นตอนต่าง ๆ ของการบริหารตั้งแต่การรับรู้ข้อมูลการปฏิบัติงานการร่วมแสดงทัศนะแสดงความคิดเห็นการร่วมเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นการร่วมคิด

แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันในกระบวนการตัดสินใจการร่วมในการดำเนินการและการร่วมติดตาม ประเมินผลรวมทั้งการร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา

2) กระบวนการสานสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อสร้างความเข้าใจร่วม และเพื่อให้การพัฒนานโยบายและบริการสาธารณะเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนและ สนองความต้องการของประชาชนมากขึ้น โดยเน้นที่กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนเกี่ยวข้องในการตัดสินใจของรัฐกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิธีการที่ภาครัฐภาค ประชาสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้องมีโอกาสเรียนรู้ทำความเข้าใจประเด็นนโยบายสาธารณะร่วมกัน ปรีกษาหารือร่วมกัน เพื่อแสวงหาทางเลือกที่ดีที่สุดทุกฝ่ายยอมรับมากที่สุดและมีผลกระทบเชิงลบ น้อยที่สุด

จากการศึกษาจำกัดความและแนวคิดข้างต้น สามารถสรุปความหมายการมีส่วนร่วมของ ประชาชน หมายถึง การทำงานร่วมกันกับกลุ่มเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมกระทำการตัดสินใจใช้ทรัพยากรและมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำโดยกลุ่มให้ มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงาน ร่วมกันเป็นกลุ่มและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มด้วย

ลักษณะการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถจำแนกตามลักษณะงานหรือกิจกรรมที่ดำเนินการได้ หลายลักษณะทั้งในด้านบริหารจัดการด้านการเมืองการพัฒนาชุมชนรวมถึงด้านบริบทของการมี ส่วนร่วมซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ หลากหลายประการ ได้แก่ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนทางการเมือง Bryant & White (1982 อ้างถึงใน ชินรัตน์ สมสืบ, 2539) แบ่งกรณีการมีส่วนร่วมเป็น 3 ประเภทคือ

1) การมีส่วนร่วมในระดับแนวนอน (Horizontal Forms of Participation) เป็นการมีส่วน ร่วมแบบดั้งเดิม ที่กำหนดโดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือพฤติกรรมทางการเมืองเช่น การเลือกตั้งการณรงค์หาเสียงกิจกรรมกลุ่มผลประโยชน์การแนะนำชักชวนการมีส่วนร่วมแบบนี้ ประชาชนจะเข้ามามีส่วนในความพยายามที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจต่าง ๆ

2) การมีส่วนร่วมในแนวตั้ง (Vertical Forms of Participation) เกิดในช่วงต่อจากแบบที่ 1 การมีส่วนร่วมในแนวตั้งเป็นการที่ประชาชนมีความสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ กับผู้นำ หรือเจ้าหน้าที่ เพื่อได้รับผลประโยชน์จากกันและกัน

3) การมีส่วนร่วมในการบริหาร (Participation in Administrative Process) เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นทั้งแนวนอนและแนวตั้งอาจเป็นการออกแบบของกิจกรรมที่กลุ่มผลประโยชน์กำหนดการตัดสินใจในการบริหารหรือแลกเปลี่ยนแต่มีการเข้าไปร่วมมากกว่า 2 แบบข้างต้น เช่นการตัดสินใจยอมรับเทคโนโลยี การวางแผนทำกิจกรรมมุ่งหลังคาบ้านร่วมกันการวางแผนการตลาด การเข้าร่วมรับการฝึกอบรม

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

นักวิชาการได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายระดับโดยเริ่มตั้งแต่ระดับการแจ้งให้ประชาชนทราบการดำเนินโครงการหลังจากที่ผู้บริหารได้ตัดสินใจให้ดำเนินการแล้วจึงจะจัดให้มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเช่นการให้ประชาชนมาร่วมในการปลูกป่า เก็บขยะซึ่งการมีส่วนร่วมในระดับนี้ประชาชนอาจไม่ได้ร่วมคิดเลยก็ได้แต่เข้าร่วมในขั้นตอนการดำเนินโครงการเป็นต้นดังนั้นเพื่อทำให้เกิดความชัดเจนและสามารถพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ในอนาคตการเข้าใจในเรื่องระดับการมีส่วนร่วมเป็นเรื่องสำคัญมีนักวิชาการได้เสนอตัวแบบการมีส่วนร่วมดังนี้

อรรถัย กัทผล (2550) ได้นำตัวแบบขั้นบันไดของ Armstein (1969) ในการแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนคือตัวแบบขั้นบันไดการมีส่วนร่วมของพลเมือง (Ladder of Citizen Participation) ซึ่งเป็นตัวแบบที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่องได้แบ่งขั้นบันไดการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 8 ขั้นประกอบด้วย

- 1) ขั้นการควบคุม (Manipulation)
- 2) ขั้นการรักษา (Therapy)
- 3) ขั้นการให้ข้อมูล (Informing)
- 4) ขั้นการรับฟังความคิดเห็น (Consultation)
- 5) ขั้นการปรึกษาหารือ (Placation)
- 6) ขั้นการเป็นหุ้นส่วน (Partnership)

7) ขึ้นมอบหมายอำนาจ (Delegated Power)

8) ขึ้นอำนาจพลเมือง (Citizen Control)

โดยระดับขั้นบันไดที่สูงขึ้นสะท้อนอำนาจของประชาชนที่มากขึ้นสำหรับ Armstein (1969) นั้นขั้นบันไดที่ 1 และ 2 ถือว่ายังไม่เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือที่เรียกว่า Nonparticipation ส่วนขั้นที่ 3 ถึงขั้นที่ 5 เรียกว่า Tokenism หมายถึงประชาชนมีโอกาสในการให้ข้อมูลความคิดเห็นแต่ยังไม่มียอำนาจในการตัดสินใจขั้น 6 7 และ 8 ถือว่าประชาชนมีอำนาจในการตัดสินใจหรือเรียกว่า Citizen Power จากตัวแบบนี้สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในระดับเป็นภาคีหุ้นส่วน (Partnership) จึงจะเป็นจุดเริ่มของบทบาทและอำนาจของประชาชนอย่างแท้จริง

ตัวแบบการมีส่วนร่วมที่เสนอโดยสมาคมนานาชาติด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน (International Association of Public Participation) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ขั้นซึ่งเป็นตามหลักการเดียวกับของ Arnstein (1969) คือยิ่งสูงขึ้นยิ่งสะท้อนอำนาจและอิทธิพลของประชาชนในการบริหารหรือตัดสินใจมากขึ้นด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งเป็น 5 ระดับคือ

1) การมีส่วนร่วมในระดับเสริมอำนาจให้ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับที่สูงที่สุดเพราะให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการตามผลของการตัดสินใจนั้นรูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้ที่รู้จักกันดีคือการลงประชามติหรือสภาเมืองการมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้สะท้อนความยินยอมพร้อมใจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการยอมรับอำนาจการตัดสินใจของประชาชนหรือชุมชนอย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมในระดับนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีกระบวนการเสริมความสามารถของประชาชนให้สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอาทิข้อมูลที่ครอบคลุมเพียงพอการเสริมสร้างทักษะให้ประชาชนวิเคราะห์ข้อมูลและตัดสินใจหาทางแก้ปัญหาที่มีคุณภาพการใช้การมีส่วนร่วมในระดับนี้สะท้อนให้เห็นถึงอำนาจของประชาชนในระดับสูง

2) การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูงโดยประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำงานร่วมกันในกระบวนการของการตัดสินใจฉะนั้นความคิดเห็นของประชาชนจะสะท้อนออกมาในการตัดสินใจค่อนข้างสูงรูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้เช่นคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนและคณะที่

ปรึกษาฝ่ายประชาชนผลการตัดสินใจที่ออกมาเป็นผลการตัดสินใจร่วมกันเชื่อว่าน่าจะนำไปสู่การเสริมสร้างความสมานฉันท์ในสังคมเพราะประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนในองค์กรตัดสินใจด้วยไม่ใช่เพียงให้ความคิดเห็นต่อองค์กรตัดสินใจ

3) การมีส่วนร่วมในระดับเข้ามามีบทบาท (Involve) เป็นลักษณะการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำงานตลอดกระบวนการตัดสินใจมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนอย่างจริงจังและมีจุดมุ่งหมายชัดเจนข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนจะสะท้อนออกมาในทางเลือกต่าง ๆ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนขั้นนี้ใกล้เคียงกับการมีส่วนร่วมในระดับการร่วมมือเพียงแต่รูปแบบการมีส่วนร่วมแบบร่วมมือมีลักษณะเป็นกิจกรรมถาวรมากกว่าการมีส่วนร่วมในขั้นนี้นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในขั้นนี้อำนาจการตัดสินใจสุดท้ายยังเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างเข้มข้นตัวอย่างเทคนิคการมีส่วนร่วมที่ใช้มากอาทิ การประชุมเชิงปฏิบัติการการตั้งคณะทำงานภาคประชาชน

4) การมีส่วนร่วมในระดับรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นลักษณะการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงความรู้สึกและความคิดเห็นประกอบการตัดสินใจดังนั้นประชาชนมีบทบาทในฐานะเป็นผู้ให้ข้อมูลการตัดสินใจเป็นบทบาทของหน่วยงานภาครัฐเทคนิคการมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เช่นการสำรวจความคิดเห็นการประชุมสาธารณะปัจจุบันนี้กฎหมายส่วนใหญ่มักกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐจัดการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างน้อยในระดับการรับฟังความคิดเห็น

5) การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุดบทบาทของประชาชนน้อยมากเพียงแต่รับทราบว่าจะเกิดอะไรที่ไหนปัจจุบันการที่ภาครัฐตัดสินใจในเรื่องที่กระทบประชาชนและแจ้งให้ประชาชนทราบสะท้อนความล้ำสมัยในการบริหารงานแต่ในขณะเดียวกันจำเป็นต้องตระหนักว่าไม่ว่าจะเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นใดการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเป็นเรื่องที่สำคัญมากแต่ต้องไม่ใช่การให้ข้อมูลในลักษณะประชาสัมพันธ์โดยให้มองแต่ด้านดีเท่านั้นหัวใจสำคัญคือการให้ข้อเท็จจริงครอบคลุมและเพียงพอเพื่อทำให้ประชาชนได้ข้อเท็จจริงและตัดสินใจแสดงความคิดเห็นอย่างมีคุณภาพตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน IAP2 เป็นตัวแบบในการออกแบบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเนื่องจากตัวแบบแบ่งเป็น 5 ขั้นตอนช่วยให้เห็นความแตกต่างแต่ละระดับภาษาที่ใช้เป็นภาษา

ทางบวกอาทิจการมีส่วนร่วมขั้นสูงสุดใช้ศัพท์ว่าขั้นการเสริมอำนาจไม่ใช่การควบคุมโดยประชาชน ซึ่งหัวใจของการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าจะเป็นตัวแบบใดมักจะสะท้อนอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

อรรถัย ก๊กผล (2552) ได้ศึกษาปัญหาการจัดอันดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการรางวัลพระปกเกล้าประจำปี 2545 ความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนและการศึกษาภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าในหน่วยงานใดก็ตามเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาเพราะการมีส่วนร่วมมีคุณประโยชน์หลากหลายประการอย่างไรก็ตามประโยชน์ที่จะได้จากการมีส่วนร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับความจริงใจและความจริงจังในการดำเนินการด้วยซึ่งประโยชน์โดยทั่วไปได้แก่

1) การเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นต่างๆจะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนรอบคอบมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ทำให้การตัดสินใจรอบคอบและได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่กระทบกับประชาชนโดยตรง

2) ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นรับทราบข้อมูลคำอธิบายต่างๆเห็นประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับจะช่วยลดระยะเวลาเมื่อประชาชนยอมรับการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติจะรวดเร็วขึ้นซึ่งในประเด็นนี้จะเห็นว่าโครงการของภาครัฐที่เร่งการตัดสินใจหรือปกปิดเมื่อประชาชนทราบภายหลังและต่อต้านบางโครงการนำไปสู่การปฏิบัติไม่ได้ล่าช้าเป็นปี ๆ บางโครงการสามารถก่อสร้างได้เสร็จแต่ประชาชนไม่ยอมให้เข้าไปดำเนินการกลายเป็นอนุสาวรีย์ร้างซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายงบประมาณดังกล่าวสามารถนำไปสร้างคุณประโยชน์ได้มากมาย

3) การสร้างฉันทามติสำหรับสถานการณ์ปัจจุบันอาจเป็นเรื่องยากสังคมเรากลายร่างเป็นพหุลักษณะและต้องยอมรับความหลากหลายแตกต่างทางความคิดกลไกที่ช่วยให้ความแตกต่างนั้นได้มีการแลกเปลี่ยนคือกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางหลักการเราเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนอาจช่วยป้องกันความขัดแย้งได้แต่ในสังคมไทยที่ผ่านมาภาครัฐมักดำเนินการตัดสินใจไป

ก่อนเมื่อประชาชนต่อต้านจึงจัดกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งเข้าไปแล้วหากเกิดเป็นความขัดแย้งขึ้นจำเป็นต้องใช้หลักการจัดการความขัดแย้งเข้ามาแทนตั้งนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงสามารถช่วยลดความขัดแย้งทางการเมืองและเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4) ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติการมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อประสบความสำเร็จจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5) ช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชนการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความใกล้ชิดสร้างความสัมพันธ์ที่ดีสร้างความรู้สึกว่างค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของประชาชนไม่ใช่เป็นของนักการเมืองเท่านั้นนอกจากนั้นด้วยความใกล้ชิดผู้บริหารท้องถิ่นจะไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชนและเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน

6) ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนเพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

7) ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้นการมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มทุนทางสังคมและช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชน

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546) กล่าวว่า การที่ประชาชนไม่เข้าไปมีส่วนร่วมมีหลายสาเหตุโดยจำแนกปัญหาได้ 6 สาเหตุดังนี้

1) ปัญหาจากฝ่ายที่ควรให้เข้าร่วม(ฝ่ายข้าราชการฝ่ายผลิต) ได้แก่ฝ่ายที่เคยทำอะไรเพียงกลุ่มเดียวหรือคนเดียวแล้วควรให้ฝ่ายอื่น ๆ มีส่วนร่วมด้วยอาจเนื่องมาจาก

1.1) ไม่เคยชินเพราะทำให้ตนขาดความสะดวกขาดความเป็นส่วนตัวการใช้ภาษาพูดเป็นภาษาอังกฤษฝ่ายเกษตรจึงฟังไม่รู้เรื่อง

1.2) ทำให้ฝ่ายอื่น ๆ มาเห็นพฤติกรรมการทำงานของตนหรือฝ่ายตน

1.3) ไม่เห็นความจำเป็นเจ้าหน้าที่ไม่เห็นความจำเป็นที่ให้ฝ่ายอื่นเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

1.4) คิดว่าฝ่ายอื่นไม่มีความรู้เพียงพอ

1.5) คิดว่าฝ่ายอื่นด้อยกว่าฝ่ายตน

1.6) การยึดถือระบบอุปถัมภ์

1.7) มองเห็นว่าฝ่ายอื่น(ราษฎร์)เหมือนเป็นวัตถุที่ไม่มีชีวิตจิตใจจึงคิดว่าจะให้เขามาร่วมหรือไม่ให้ก็แล้วแต่

1.8) พิจารณามีตัวแทนของลูกค้าเข้าร่วมแล้วแต่ไม่คำนึงถึงผู้ที่เข้าร่วมมักเป็นบุคคลที่ไม่ใช่ตัวแทนทั้งหมดของลูกค้า

1.9) มักให้ชาวบ้านเข้าร่วมด้วยโดยชาวบ้านมีส่วนเสียประโยชน์มากกว่าได้แล้วจ่ายเงินชดเชยที่บางโครงการจ่ายน้อยไปหรือจ่ายไปชาวบ้านเอาไปจ่ายฟุ่มเฟือยจนไม่นานชีวิตก็แย่กว่าเดิม

2) ฝ่ายที่ควรจะมีส่วนร่วม

2.1) ไม่ทราบเรื่องการให้เข้าไปมีส่วนร่วมด้วยหรือไม่ทราบว่ามีการรณนั้น

2.2) กลัวว่าเข้าไปมีส่วนร่วมแล้วจะเสียเวลาหรือเกิดความขัดแย้งหรือเสียผลประโยชน์

2.3) ไม่ทราบว่า จะได้เข้าร่วมได้อย่างไรเนื่องจากไม่เคยได้พูดคุยกันอย่างเสมอภาค

2.4) กลัวว่ามีความแตกต่างทางเศรษฐกิจและสังคม

2.5) เชื่อว่าการเข้าไปร่วมไม่จำเป็นสำหรับตน

2.6) เข้าไปร่วมแล้วไม่ได้รับการยอมรับ

2.7) มีอคติเป็นส่วนตัวเองไม่มั่นใจในความสามารถของตนหรือมีบทเรียนที่ไม่ดีในอดีต

2.8) รู้สึกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำตามสัญญาหรือไม่ให้ความเป็นธรรม

2.9) การมีส่วนร่วมเป็นไปไม่เท่าเทียมกัน

2.10) อยากเข้าไปมีส่วนร่วมแต่มีแรงเสียดทานจากสังคมรอบข้าง

2.11) เข้าไปร่วมด้วยแล้วแต่ยึดประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม

3) ปัญหาจากทั้งสองฝ่าย

- 3.1) ต่างฝ่ายต่างไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องให้ฝ่ายอื่นมีส่วนร่วม
 - 3.2) การไม่ชอบรวมกลุ่มหรือไม่ชอบทำงานเป็นทีมทั้งฝ่ายที่ได้ประโยชน์และเสียประโยชน์ไม่ชอบรวมกลุ่ม
 - 3.3) ชาวบ้านบางคนเห็นแค่ประโยชน์ส่วนตัว
 - 3.4) ปัญหาจากการเอาเปรียบของแต่ละฝ่าย
- 4) ปัญหาจากหลักการที่ยึดถือต่างกัน
- 4.1) ความขัดแย้งไม่ร่วมมือมีรากฐานจากปรัชญาแนวคิดและทิศทางการพัฒนาที่ต่างกัน
 - 4.2) การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริงต้องมาจากพื้นฐานความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เท่าเทียมกัน
 - 4.3) การบริหารงานแบบรวมศูนย์อำนาจจะไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม
 - 4.4) มีการคอร์รัปชั่นเกิดขึ้นทำให้ฝ่ายที่ได้รับประโยชน์พยายามปกป้องประโยชน์นั้น ๆ
- 5) ปัญหาจากการสื่อสารการเข้าใจไม่ดีพอ
- 5.1) การมีส่วนร่วมจะเริ่มขึ้นเมื่อประชาชนได้รับข่าวสาร
 - 5.2) การมีส่วนร่วมจะเพิ่มไปยังบุคคลกลุ่มต่าง ๆ มากขึ้น
 - 5.3) ขาดข้อมูลพื้นฐานอย่างเพียงพอควรจำแนกประชาชนในท้องถิ่นเป็นกลุ่มผู้สนใจแต่ละเรื่องให้ชัดเจน
 - 5.4) การขาดข้อมูลอย่างเพียงพออาจทำให้การแสดงความคิดเห็นเป็นไปได้โดยใช้อารมณ์
- 6) การใช้วิธีการยังเป็นไปไม่เหมาะสมพอ
- 6.1) การเริ่มโครงการต้องเริ่มที่ตัวปัญหาแล้วให้ประชาชนเข้าร่วมกับปัญหานั้น โดยร่วมอภิปรายแล้วกำหนดวิธีแก้ไข
 - 6.2) การแสดงความคิดเห็นไม่ควรเป็นการพูดในที่ประชุมเพียงอย่างเดียวเพราะอาจมีผลกระทบต่อผู้ให้ความเห็นหรือครอบครัวและอาชีพของบุคคลนั้นๆ
 - 6.3) ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐบาลให้มากขึ้น

6.4) การมีส่วนร่วมต้องให้เป็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่แสดงความคิดเห็นได้ โดยเท่าเทียมและอยู่บนพื้นฐานที่เคารพซึ่งกันและกัน

6.5) ไม่ระบุให้ชัดเจนว่าจะให้ฝ่ายใดมีส่วนร่วมแค่ไหนเพียงใดและอย่างไรให้เหมาะสมแต่ละโครงการ

6.6) ให้โอกาสเข้าร่วมในสถานที่และเวลาที่ไม่เหมาะสมทำให้ประชาชนที่ไม่สะดวกแก่การเข้าร่วมได้จึงไม่เข้ามามีส่วนร่วม

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนพบว่าเงื่อนไขที่สำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนเกิดจากความพร้อมความเต็มใจความรู้สึกร่วมกันกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและความกระตือรือร้นของคนในท้องถิ่นแต่การดำเนินโครงการของหน่วยงานภาครัฐที่ไม่ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่จะเกิดจากปัญหาอุปสรรคที่ไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานซึ่งอาจเกิดจากการที่ประชาชนยังขาดความตระหนักและจิตสำนึกความรู้สึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมและสิ่งแวดล้อมหรือระบบการบริหารราชการแบบเดิมที่ไม่กระจายอำนาจการอาจมองว่าประชาชนเป็นแค่เพียงผู้รับผลประโยชน์เท่านั้น ข้าราชการสามารถใช้อำนาจหน้าที่หรือกฎหมายเข้ามาจัดการแก้ไขปัญหาได้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึงสิ่งที่ชักจูงใจ มีอิทธิพลและกระตุ้นให้เกิดการแสดงพฤติกรรม เพื่อให้ไปถึงซึ่งจุดหมายที่ต้องการ อย่างไรก็ตามยังมีผู้ให้นิยามและความหมายเรื่องแรงจูงใจจำนวนมาก ดังตัวอย่างที่ยกมาดังนี้

สมยศ นาวิกาน (2540) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจว่ามีความสำคัญต่อการบริหารงานมาก เพราะผู้บริหารจะต้องทำงานให้ประสบความสำเร็จได้โดยอาศัยบุคคลอื่น คนเป็นทรัพยากรที่มีชีวิต จิตใจแรงจูงใจจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกของคนในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ จึงถือได้ว่าแรงจูงใจมีความสำคัญต่อผู้บริหารเสมอ

ธิดา สุขใจ (2548) กล่าวว่าแรงจูงใจในการทำงาน หมายถึง สิ่งใด ๆ ที่เป็น แรงผลักดัน หรือกระตุ้น ให้บุคคลปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมด้วยความเต็มใจ เพื่อที่จะนำมาซึ่งการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ ซึ่งมูลเหตุจูงใจที่สำคัญคือความต้องการความพึงพอใจในการทำงานจะนำมาซึ่งการ ปฏิบัติที่ดีของบุคลากรทำให้บุคลากรมีความและจงรักภักดีต่อองค์กร ซึ่งจะเป็น เงื่อนไขสำคัญต่อ ความสำเร็จขององค์กรในระยะยาว

พนัส หันนาคินทร์ (2542) ได้กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึงกระบวนการที่ผู้บังคับบัญชา ใช้ มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเต็มใจที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ของ องค์กร มาตรการเหล่านี้อาจเป็นการกระตุ้นรายบุคคลกลุ่ม หรือองค์กรให้ผู้ปฏิบัติงานใช้พลังงาน และ ความสามารถอย่างเต็มที่ เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในการท างานตามที่ได้รับมอบหมายหรือ ความคิดริเริ่มของตนเองที่นำ ความสำเร็จมาสู่องค์กร

ชญานิศ เฉลียวบุญ (2556) แรงจูงใจเกิดจากอิทธิพลของปัจจัยต่างๆ ที่บุคคลเผชิญอยู่ โดย ปัจจัยเหล่านั้น เป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลหรือสิ่งเร้าภายใน (Stimuli) เช่น ความปรารถนา ความ ต้องการที่อาจได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยภายนอกคือ สิ่งแวดล้อมภายนอกที่มากระทบตัวบุคคลนั้น ทั้งนี้ แรงจูงใจจะส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลด้วย

รัฐพล พุกเจริญ (2558) แรงจูงใจเป็นสิ่งที่ใช้ในการโน้มน้าว ชักจูง หรือกระตุ้นให้ บุคคล หรือกลุ่ม คนเกิดความกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้ ด้วย ความตั้งใจและเต็มใจ

วาสนา กล่ำรัมย์ (2553) กล่าวถึงประเภทของแรงจูงใจว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งการจูงใจ ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) การจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการ ที่ จะกระทำ เรียนรู้อางสิ่งบางอย่างด้วยตนเองไม่ต้องอาศัยการจูงใจจากสิ่งเร้าภายนอก เช่น การ เรียน เพื่อต้องการความรู้ทำงานเพราะต้องการความสนุกและความชำนาญ ซึ่งความต้องการหรือ ความ สนใจเป็นพิเศษจะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลสร้างพฤติกรรมขึ้นได้แก่

1.1) ความต้องการ (Needs) เนื่องจากทุกคนมีความต้องการอยู่ภายใน อันจะทำให้ เกิด แรงขับ โดยแรงขับนี้จะสร้างขึ้นและก่อให้เกิดเป็นพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และความ พึงพอใจของตัวบุคคล

1.2) เจตคติ(Attitude) เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะเป็น ตัวกระตุ้นให้บุคคลทำในพฤติกรรมที่เหมาะสม เช่น เด็กนักเรียนรักครูผู้สอน และพอใจในวิธีการ สอน ทำให้เด็กมีความสนใจและตั้งใจเรียนเป็นพิเศษ

1.3) ความสนใจเป็นพิเศษ (Special Interest) การที่บุคคลนั้นมีความสนใจในเรื่องใด เรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ ก็จัดว่าเป็นแรงจูงใจให้เกิดความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ มากกว่าปกติ

2) การจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึงสภาวะที่บุคคลได้รับการกระตุ้น จากภายนอก ทำให้มองเห็นจุดหมายและนำไปสู่การแสดงผลพฤติกรรมของบุคคล และนำไปสู่

2.1) เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคลคนที่มีเป้าหมายในการกระทำใด ๆ ย่อม กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสม

2.2) ความรู้เกี่ยวกับความก้าวหน้า บุคคลที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับ ความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้น ย่อมเป็นแรงจูงใจให้ตั้งใจและเกิดพฤติกรรมขึ้นได้

2.3) บุคลิกภาพ ความประทับใจอันเกิดจากบุคลิกภาพของบุคคลจะก่อให้เกิด แรงจูงใจให้มีพฤติกรรมขึ้นได้เช่น นักปกครองผู้จัดการต้องมีบุคลิกภาพความเป็นผู้นำที่ดี

2.4) สิ่งล่อใจอื่น ๆ มีหลายอย่างที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่น การให้ รางวัล (Rewards) เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดการอยากกระทำ หรือการลงโทษ (Punishment) ซึ่งเป็น ตัวกระตุ้นมิให้กระทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้การได้รับการชมเชย ตีเตียนการแข่งขัน ประกวด หรือการทดสอบก็เป็นเครื่องมือที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้

สรุปได้ว่า แรงจูงใจสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือแรงจูงใจทางด้านร่างกาย และแรงจูงใจทางสังคม แรงจูงใจทางด้านร่างกายเป็นความต้องการทางด้านชีววิทยาของร่างกายด้าน ต่าง ๆ ส่วนแรงจูงใจทางสังคมเป็นความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นเพื่อการได้เป็นส่วนหนึ่งของ สังคม โดยต้องการชื่อเสียง ความสำเร็จในชีวิต นอกจากนี้แรงจูงใจยังแบ่งตามเหตุผลของการ แสดงออกของพฤติกรรมได้อีก โดยแบ่งเป็นแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอก ซึ่งแรงจูงใจ ภายในปลูกฝังได้ยากกว่าและมีคุณค่ามากกว่าแรงจูงใจภายนอก เนื่องจากแรงจูงใจภายในสามารถ ทำให้พนักงานสามารถประสบความสำเร็จในงานได้สูงกว่าแต่ก็เป็นที่ยากที่จะสร้างให้พนักงาน ปฏิบัติงานเกิดความรัก ทัศนคติที่ดีต่องานที่ตนเองทำอยู่

ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg

Herzberg (1990) เป็นเจ้าของทฤษฎีการจูงใจในการทำงาน ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง โดยพบว่า ปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่แตกต่างกันมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงกับความรู้สึกที่ดีและไม่ดีซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถแยกออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1) ปัจจัยจูงใจ (Motivating Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงาน โดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานที่ปฏิบัติเป็นการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะสามารถสนองความต้องการภายในบุคคลได้แก่

1.1) ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึงการที่บุคคลทำงานได้เสร็จสิ้น และประสบ ความสำเร็จอย่างดีสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รู้จักป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น เมื่องานสำเร็จจึงรู้สึก พึงพอใจและปลาบปลื้มในความสำเร็จของงานนั้นๆ

1.2) การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึงการได้รับการยอมรับนับถือจากหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน หรือลูกน้อง เช่น การยกย่องชมเชยแสดงความยินดีการให้กำลังใจหรือการ แสดงออกให้เห็นถึงการยอมรับในความสามารถ

1.3) ลักษณะของงานที่ปฏิบัติหมายถึง งานที่อาศัยความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ทำ ทาย น่าสนใจต้องลงมือทำหรือเป็นงานที่สามารถกระทำ ได้ตั้งแต่ต้นจนจบโดยลำพัง

1.4) ความรับผิดชอบ หมายถึงความพึงพอใจที่เกิดขึ้นจากการได้รับมอบหมายให้ รับผิดชอบงานใหม่ ๆ และมีอำนาจในการรับผิดชอบหรือตัดสินใจ โดยไม่มีการตรวจหรือควบคุม อย่างใกล้ชิด

1.5) ความก้าวหน้า หมายถึงได้รับการเลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การมีโอกาสได้ศึกษา หา ความรู้เพิ่มเติม หรือได้รับการฝึกอบรม

2) ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) หรือ ปัจจัยอนามัย หมายถึง ปัจจัยที่จะค้ำจุนให้ แรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลาถ้าไม่มีปัจจัยนี้จะทำให้บุคคลในองค์กรเกิดความ ไม่ชอบในงานขึ้นมา ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ประกอบด้วย

2.1) เงินเดือน หมายถึง เงินเดือนและการเลื่อนขึ้นเงินเดือนในหน่วยงานนั้น ๆ เป็นที่ พอใจของบุคลากรในการทำงาน

2.2) โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต นอกจากจะหมายถึงการที่บุคคล ได้รับการแต่งตั้งเลื่อนตำแหน่งภายในหน่วยงานแล้ว ยังหมายถึงสถานการณ์ที่บุคคลสามารถได้รับความก้าวหน้าในทักษะวิชาชีพด้วย

2.3) ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชาผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การติดต่อสื่อสารไม่ว่าเป็นกิริยา หรือวาจาที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี

2.4) สถานะอาชีพ หมายถึงอาชีพนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมที่มีเกียรติ และ ศักดิ์ศรี

2.5) นโยบายและการบริหารงาน หมายถึงการจัดการและการบริหารองค์กร

2.6) สภาพการทำงาน เช่น แสง เสียงอากาศ ชั่วโมงการทำงาน อุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ

2.7) ความเป็นอยู่ส่วนตัว หมายถึงความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีเป็นผลที่ได้รับจากงานในหน้าที่ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีหรือไม่มีความสุข

2.8) ความมั่นคงในการทำงาน เช่น มั่นคงในการทำงาน หรือความมั่นคงในองค์กร ความยั่งยืนของอาชีพ

2.9) วิธีการปกครองของผู้บังคับบัญชา หมายถึงความสามารถของ ผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหาร

จากการทบทวนแนวคิดแรงจูงใจ ตามแนวคิดของ Herzberg (1990) สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยจูงใจหรือปัจจัยกระตุ้นอันได้แก่ตัวงานเองหรือลักษณะของงานมีความสำคัญยิ่งกว่าปัจจัยค้ำจุน หรือปัจจัยสุขอนามัย เพราะเป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานอย่างแท้จริง

2) ปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยสุขอนามัย เป็นความต้องการที่ไม่มีวันที่จะสิ้นสุด มีแต่จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จะช่วยลดความไม่พอใจที่จะทำงานได้แต่ไม่สามารถสร้างความพึงพอใจที่แท้จริงและถาวรได้

3) คนทำงานทุกระดับจะมีความพอใจในงานอย่างแท้จริงเมื่อเขาเห็นว่างานนั้นมีความหมาย และเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับตนเอง

4) ในกระบวนการจูงใจที่ต้องการจะสร้างให้เกิดแรงจูงใจที่ดีนั้น ต้องมีการจัดและกำหนดปัจจัยต่างๆ ทั้งสองกลุ่ม คือปัจจัยแรงจูงใจ หรือปัจจัยกระตุ้นและปัจจัยค้ำจุนหรือปัจจัยสุขอนามัย ทั้งสองอย่างพร้อมกัน ผู้บริหารจะนำแนวคิดทฤษฎีดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยการสร้างบรรยากาศในการปฏิบัติงานให้กับสมาชิกในองค์กร ได้เกิดความพึงพอใจโดยคำนึงถึงปัจจัยค้ำจุนซึ่งได้แก่ มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี นโยบายและการบริหารจัดการที่ชัดเจน

ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในที่ทำงาน ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนที่เหมาะสม ประโยชน์ตอบแทนที่เพียงพอรวมทั้งความมั่นคงของงาน เป็นต้น ดังนั้นปัจจัยเหล่านี้จึงมีความสำคัญและมีความจำเป็น และเมื่อมีปัจจัยเหล่านี้อยู่แล้วก็จะเป็นการง่ายที่จะจูงใจผู้ปฏิบัติงาน โดยใช้ปัจจัยจูงใจเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปแนวคิดแรงจูงใจของ Herzberg (1990) ได้ว่า เน้นการให้ความเข้าใจว่าการจูงใจที่ต้องการสร้างให้เกิดแรงจูงใจที่ดีจำเป็นต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ทั้งสองกลุ่มพร้อมกัน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสาธารณะประเภทต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ถ้าเราพิจารณาถึงขั้นตอนของภัยแล้ว พอจะแบ่งออกเป็น 3 ระยะด้วยกัน คือ ระยะก่อนเกิดภัย ระยะเกิดภัย ระยะหลังเกิดภัย ทั้ง 3 ระยะนี้เป็นการดำเนินของสาธารณภัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและคาบเกี่ยวกันอยู่อย่างต่อเนื่องกัน (มหาวิทยาลัยมหิดล 2534)

รูปที่ 2.2 ความสัมพันธ์ของสาธารณภัยแต่ละระยะของการเกิดภัย

ที่มา : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534

เป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่า สาธารณภัยนั้นมีการทำลายทั้งทรัพย์สินและสุขภาพของมนุษย์อย่างกว้างขวาง แต่ก็มีขอบเขต เฉพาะรูปแบบของสาธารณภัยแต่ละชนิด แต่ละประเภท และแต่ละภาวะของสังคมนั้น ๆ การรับสาธารณภัยของชุมชนจะดีเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับกิจกรรมการรับสาธารณภัยมีดังนี้

1) ความสามารถคาดคะเนและรู้ถึงผลของภัยนั้นได้เป็นอย่างดี การคาดคะเน และทราบผลลัพธ์ดังกล่าว ขึ้นอยู่กับ

1.1) ประสบการณ์ที่ผ่านมา

1.2) การศึกษาสาธารณภัยในรูปแบบเดียวกัน จากเหตุการณ์สาธารณภัยในอดีต ปัจจุบัน และสาธารณภัยจากต่างประเทศหรือต่างท้องถิ่น

การศึกษาพฤติกรรมของสาธารณภัยตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และภายหลังเกิดภัย ว่ามีลักษณะการดำเนินการของภัยที่ทำลายทรัพย์สิน สุขภาพของมนุษย์อย่างไร รู้จุดอ่อนจุดแข็งของสาธารณภัย รู้ลักษณะ ภูมิประเทศที่จะเอื้ออำนวยต่อการ รับสาธารณภัยก็จะเป็นแนวทางที่ใช้ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้

2) การเตือนภัย ถ้าหากชุมชนได้รับการเตือนภัยไว้ก่อนแล้ว จะได้มีเวลาเตรียมตัว เตรียมปฏิบัติเพื่อรับสาธารณภัยตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้ดีกว่า สมบูรณ์กว่าการปฏิบัติการฉุกเฉินที่ไม่รู้ตัวล่วงหน้า

3) การวางแผนรับสาธารณภัย แผนรับสาธารณภัยแต่ละชนิดแต่ละรูปแบบนั้น มีข้อแตกต่างในรายละเอียดแต่จะมีหลักการและแนวทางเดียวกัน การวางแผนรับสาธารณภัยที่ดีพร้อมทั้งได้ฝึกซ้อมเพื่อรับสาธารณภัยมาแล้ว ซึ่งจะเป็นการทดสอบความพร้อมเพียงและความแม่นยำในการใช้แผน ซึ่งจะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการรับสาธารณภัยของชุมชนอย่างยิ่ง

4) การคมนาคม ประกอบด้วย

4.1) การจัดการจราจรและประสิทธิภาพของยานพาหนะ การจราจรที่คล่องตัวภายในสถานที่เกิดเหตุ โกลีที่เกิดเหตุ และห่างไกลที่เกิดเหตุ ซึ่งจะต้องคำนึงที่ยานพาหนะ วิธีการใช้และระบบต่าง ๆ ถ้าประสิทธิภาพสูง ก็จะมีประโยชน์มากใ้การรับสาธารณภัย

4.2) การสื่อสาร จะต้องคล่องตัวและใช้อุปกรณ์และวิธีการสื่อสารที่รวดเร็วแม่นยำ

4.3) ข่าวสารที่แม่นยำ กะทัดรัด จะเป็นตัวแปรต่อการรับสถานการณ์ และขวัญกำลังใจของชุมชนที่เผชิญเหตุการณ์อยู่

5) ผู้นำในชุมชนที่รอบรู้ เข้มแข็ง เด็ดขาด และดำเนินการได้ถูกต้อง มีส่วนสำคัญในการรับสาธารณภัย

6) ความสามารถและประสิทธิภาพของชุมชน กลุ่มชุมชนที่มีวินัย จะช่วยควบคุมสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่ากลุ่มชนที่ขาดวินัย การฝึกซ้อม ถ้ากลุ่มชนเตรียมการตามแผนจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของชุมชนในการรับสาธารณภัยมากขึ้น

7) ลักษณะการทำงานของกลุ่มชน ในชุมชนที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสานกันตามหน้าที่ที่ระบุไว้ก่อนอย่างชัดเจน มีการทำงาน คล่องจองกัน ร่วมมือกันเป็นอย่างดีและมีทิศทาง การดำเนินการไปทางเดียวกัน ย่อมทำให้ชุมชนสามารถควบคุมสาธารณภัยได้

หลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรูปแบบต่าง ๆ จะต้องพิจารณาตามขั้นตอนของสาธารณภัยนั้น ๆ เป็นแนวทาง คือ

1) ระยะเวลาก่อนเกิดภัย ประกอบด้วยการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ ตามหัวข้อ ดังนี้

1.1) แนวโน้มของสาธารณภัย ในเขตท้องที่แต่ละแห่งย่อมมีแนวโน้มของสาธารณภัยไม่เหมือนกัน ในปัจจุบันเหตุขนาดใหญ่ เช่น รถชนกัน โรงงานระเบิด หรือภาวะมลพิษ ภาวะก่อการร้าย ภาวะภัยธรรมชาติ ภาวะสงคราม ย่อมจะเกิดขึ้นในแต่ละท้องที่ที่ไม่เหมือนกันและมีแนวโน้มไม่เหมือนกัน ดังนั้น การศึกษาแนวโน้มของสาธารณภัยในเขตแต่ละท้องที่ที่มีประโยชน์สำหรับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นอย่างมาก

1.2) ผลของสาธารณภัย สาธารณภัยต่างกันทั้งประเภทและสถานที่เกิดย่อมส่งผลในการทำลายแตกต่างกัน เช่น อุทกภัยระเบิดของโรงงาน ย่อมมีผลแตกต่างกัน อุทกภัยทำลายทรัพย์สินและสุขภาพของมนุษย์ในท้องที่หนึ่ง จะไม่เหมือนกับอุทกภัยในอีกท้องที่หนึ่ง เช่น กรณีน้ำท่วมในกรุงเทพมหานครกับกรณีน้ำท่วมในจังหวัดนครนายก ในปี พ.ศ. 2526

1.3) ความสมบูรณ์ของอุปกรณ์ในการบรรเทาสาธารณภัย การเคลื่อนย้ายขนส่ง การสื่อสาร ตลอดจนอุปกรณ์ทางสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญของการรับสาธารณภัยอีกประการหนึ่ง

1.4) ท้องที่และขอบเขตที่เกิดสาธารณภัย สาธารณภัยที่เกิดขึ้นแต่ละท้องที่ และขอบเขตของสาธารณภัย ย่อมมีมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมต่างๆ ในเขตท้องที่นั้น ๆ และความรุนแรงของการทำลายจากสาธารณภัย ก็เป็นไปตามสิ่งแวดล้อมและรูปแบบของสาธารณภัย เช่น กรณีไฟไหม้อาคารสูง จะแตกต่างไปจากไฟไหม้ในชุมชนแออัดหรือไหม้โรงงาน น้ำท่วมในที่ราบลุ่มเป็นแอ่ง ย่อมแตกต่างไปจากน้ำท่วมในที่ดอน เป็นต้น

2) การเตรียมรับสาธารณภัย เมื่อศึกษาถึงสาธารณภัยต่าง ๆ แล้วจึงนำมาเป็นแนวทางเพื่อเตรียมการรับสาธารณภัย การเตรียมรับสาธารณภัยนั้นประกอบด้วย

2.1) แผนบรรเทาสาธารณภัย เป็นแผนหลักทั่ว ๆ ไปสำหรับสาธารณภัยรูปต่าง ๆ เช่น แผนการป้องกันสาธารณภัย แผนการคุ้มกันภัย แผนการควบคุมภัย แผนการฟื้นฟูและบูรณะ

2.2) องค์กรและส่วนช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วยองค์กรหลัก หมายถึง หน่วยราชการต่าง ๆ ที่ได้กำหนดหน้าที่ไว้แล้วโดยตรง และองค์กรรอง หมายถึง หน่วยราชการ มูลนิธิ เอกชน และอาสาสมัครต่าง ๆ ที่เข้ามาช่วยเหลือโดยตรงหรือให้ความร่วมมือในด้านอุปกรณ์และบุคลากร องค์กรและช่วยเหลือในการบรรเทาสาธารณภัยนั้นขึ้น กับกิจกรรมต่าง ๆ ของการดำเนินสาธารณภัยนั่นเอง

2.3) การเตรียมการของท้องถิ่น หรือแผนรองรับแปลหลักของการบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน้าที่ของหน่วยต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการบรรเทาสาธารณภัยต้องกำหนดขึ้นมา ให้ประสานและดำเนินไปตามแนวเดียวกันกับแผนหลัก โดยมีการกำหนดในสิ่งต่อไปนี้

2.3.1) ขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

2.3.2) หน้าที่ผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ

2.3.3) ระบบเตือนภัย การกรองข่าว การให้ข่าว และวิธีการสื่อสารในภาวะต่าง ๆ

2.3.4) เส้นทางคมนาคม สถานที่หลบภัย สถานที่อันตราย

2.3.5) ภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ตำรวจ หน่วยดับเพลิง หน่วยโยธาธิการ หน่วยสาธารณสุข หน่วยติดต่อสื่อสาร หน่วยบริการสาธารณสุข และหน่วยเหลืออื่น ๆ เป็นต้น

3) การป้องกันสาธารณภัย การพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ทั้งในด้านการเกษตรกรรม การชลประทาน การก่อสร้างที่อยู่อาศัย ถนนหนทาง ตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชาชนนั้น มีผลกระทบต่อธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็มีสิ่งที่กำหนดกฎเกณฑ์ในด้านกฎหมายบังคับ ไว้เพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่ในตัวอยู่แล้ว เช่น พ.ร.บ. เตรียมพร้อมแห่งชาติ พ.ศ.2520 พระราชบัญญัติป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2522 เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ข้อบกพร่องต่าง ๆ ก็ยังมีและถ้าอยู่ในภาวะที่เหมาะสม สาธารณภัยก็เกิดขึ้นทำลายชุมชนนั้นได้ การป้องกันสาธารณภัยนั้น แบ่งไปตามความเหมาะสม ดังนี้

1) การสร้างอุปกรณ์ป้องกัน ในหัวข้อนี้จะเน้นไปทางด้านการก่อสร้างทางวิศวกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น การทำเขื่อน ทำถนน การทำทางหนีไฟ การติดตั้งสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า การก่อสร้างพิเศษ นอกจากนี้ยังพิจารณาถึงการสร้างระบบเตือนภัย เช่น การอุตุนิยามวิทยา การอุทกศาสตร์ การชลประทาน การคมนาคม เช่น ถนนสายยุทธศาสตร์ การสร้างหลุมหลบภัย ฯลฯ

2) งบประมาณของการป้องกันสาธารณภัย สิ่งต่าง ๆ ในแง่ป้องกันที่จัดสร้างขึ้นนั้น ในภาวะปกติมักจะมองไม่เห็นคุณค่าในตัวของมันเอง ต่อเมื่อมีเหตุร้ายแรงเกิดขึ้นแล้วจึงจะเห็นประโยชน์ ดังนั้น งบประมาณในการป้องกันสาธารณภัย ถ้าไม่แฝงในด้านประโยชน์ใช้สอยอื่น ๆ แล้วมักจะขาดแคลน

3) การศึกษาและฝึกอบรม เป็นการให้ความรู้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ในระดับต่าง ๆ ให้รู้จักขั้นตอนต่าง ๆ ในการรับสาธารณภัย

3.1) ระดับบริหาร ให้รู้วิธีการป้องกัน ระวังภัย คุ้มภัย บรรเทาภัย การอพยพ การบรรเทาทุกข์ และการฟื้นฟูบูรณะ โดยเน้นหนักในการใช้แผน การเป็นผู้นำ การสร้างอุปกรณ์และงบประมาณ ตลอดจนการฝึกวิธีการบรรเทาสาธารณภัย ทั้งในด้านการช่วยชีวิตและทรัพย์สิน

3.2) ระดับปฏิบัติการ ให้รู้วิธีการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยเน้นในด้านปฏิบัติการด้านพื้นฐานของการบรรเทาสาธารณภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัคคีภัย ซึ่งจะเป็แม่บทของงานบรรเทาสาธารณภัยทุกชนิดได้ ในระดับปฏิบัติการนี้จะต้องเน้นจริยธรรมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมาก นอกจากนี้ยังสร้างเสริมวินัยให้เกิดขึ้นในกลุ่มชนระดับปฏิบัติการต่าง ๆ ด้วย

4) การระงับการเกิดจลาจล สาธารณภัย และการเกิดจลาจลนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด โดยธรรมชาติแล้ว การรวมตัวของกลุ่มชนจะเกิดขึ้นได้จากสาเหตุดังนี้ คือ

4.1) สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง เช่น ภาวะภัยธรรมชาติ ทุพภิกขภัยต่าง ๆ มลภาวะ ฯลฯ

4.2) สุขภาพที่ถูกกระทบกระเทือน เช่น โรคระบาด ความอดอยาก การขาดเงิน การตาย ฯลฯ

4.3) ผลประโยชน์ส่วนตน ได้แก่ ที่ทำมาหากิน การค้าขาย การเพิ่มรายได้ ของกลุ่มชนต่าง ๆ ในโรงงาน ฯลฯ

4.4) ศรัทธา ความเชื่อถือ แบ่งออกในรูปแบบได้ 3 ทาง คือ ศรัทธาในด้านการปกครองการเมือง ศรัทธาในด้านการศาสนา ศรัทธาในด้านสถาบัน

จากองค์ประกอบทุกประการ ถ้ากลุ่มชนใดมีการขัดแย้งกัน ย่อมจะมีแนวทางที่จะทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มชนได้ โดยการรวมตัวของกลุ่มชนนั้น จะมีรูปแบบเป็น 2 ทางด้วยกัน คือ

1) กลุ่มคนที่อยู่กันอย่างสงบ เพื่อสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้คือ

- 1.1) เจตนาธรรมณ์
- 1.2) ความรื่นเริง เช่น ต้นรำ ฟังเพลง ชมโทรทัศน์ รายการสด คุ่มหรสพ งานเลี้ยง ฯลฯ
- 1.3) ประโยชน์และความรู้ เช่น ไปตลาด ไปติดต่อหน่วยงานต่างๆ การโฆษณาขายของ เรียนหนังสือ ฟังปาฐกถา
- 1.4) ความสุขส่วนตัว เช่น ไปวัดฟังเทศน์ ฟังธรรม ฟิสิกส์

2) กลุ่มคนที่อยู่กันอย่างวุ่นวาย ประกอบด้วยกลุ่มต่าง ๆ ต่อไปนี้

- 2.1) กลุ่มก้าวร้าว เช่น การใช้กฎหมาย (Lynchings) การก่อการร้าย การจลาจล (Riots)
- 2.2) กลุ่มหนี ซึ่งเป็นหารหนีอย่างมีระเบียบ หรือไม่มีระเบียบก็ได้ การหนีดังกล่าว สภาพจิตใจของกลุ่มคนจะมีความหวาดกลัวมาก (Panics)
- 2.3) กลุ่มยึดปล้น (Acquisitive) จะมีการโจรกรรม ช่มชู้เกิดขึ้น
- 2.4) กลุ่มเรียกร้องผลประโยชน์ (Expressive)

การป้องกันและแนวทางแก้ไข เมื่อเกิดกลุ่มคนที่มารวมกันอยู่อย่างวุ่นวายแล้ว เป็นการยากที่จะแก้ไขให้สลายตัว โดยมีให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวมได้ การป้องกันที่เกิดการรวมตัวจึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุด และในขณะเดียวกัน ในภาวะที่เกิดสาธารณภัย ถ้าควบคุมไม่ดี ก็อาจทำให้สาธารณภัยนั้นรุนแรงยิ่งขึ้น การปฏิบัติงานจะยุ่งยาก ลำบาก ทำให้เกิดความสูญเสียมากขึ้น

5) การป้องกันมลภาวะ มลภาวะที่เกิดขึ้น เกิดขึ้นได้หลายทาง ส่วนมากจะค่อยเป็นค่อยไปแต่นาน ๆ ครั้ง จะเกิดภาวะวิกฤตขึ้นทันที ดังนั้น การดำเนินการทางกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรม มาตรฐานสินค้าอุปโภคบริโภค มาตรฐานเครื่องจักรกล ฯลฯ เป็นการป้องกันมลภาวะไปในตัวอยู่แล้ว

การคาดการณ์และการเตือนภัย เป็นหัวใจสำคัญในการวางแผนป้องกันและระงับสาธารณภัย ประกอบด้วย

1) อุปกรณ์และวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา อุทกศาสตร์ การชลประทาน ธรณีวิทยา อุปกรณ์การดับเพลิง ป้องกันเพลิง เตือนอัคคีภัยต่าง ๆ ซึ่งรวมเอาเทคโนโลยีต่าง ๆ ทุกแขนงมาเป็นประโยชน์

2) การเตือนภัย เป็นการให้ข่าวการให้สัญญาณต่าง ๆ เพื่อให้สังคมหรือชุมชนทราบว่าจะมีภัยเกิดขึ้น หรือลักษณะภัยเป็นอย่างไร การดำเนินของภัยเป็นอย่างไร

3) การสื่อสารและผลตอบสนองของสังคมหรือชุมชน ข่าวจากการวิเคราะห์ภัยและการส่งข่าวนั้น จะต้องแน่นอนเชื่อถือได้ นอกจากนี้ สังคมเองก็เป็นตัวแปรสำคัญของข่าวสารและมีการตอบสนองแตกต่างกันไปตามภาวะจิตใจ หน้าที่รับผิดชอบ และประสบการณ์ที่ผ่านไป

4) การพยากรณ์ในด้านภูมิศาสตร์ การศึกษาในด้านการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิศาสตร์ จะคาดการณ์ในสาธารณภัยได้หลายประการ เช่น การทรุดของแผ่นดินบริเวณปากน้ำเจ้าพระยา การทรุดของดินทางด้านฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร การเปลี่ยนแปลงสภาพดินทางทุ่งกุลาร้องไห้ การพังทลายของผิวดินทางภาคเหนือ ภาคใต้ และการตัดไม้ทำลายป่า สิ่งเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับสาธารณภัยโดยเฉพาะอุทกภัย พุทิกภัย

5) การพยากรณ์ทางด้านวาทภัย โดยมากจะสัมพันธ์กับฤดูกาล ดังนั้น ข่าวสารทางด้านอุตุนิยมวิทยาจึงเป็นข่าวที่สำคัญ ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การสังเกตภาวะอากาศที่จะเกิดวาทภัย ก็คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของสัตว์ แมลงต่าง ๆ เช่น การอพยพของมด นก สัตว์ เลื้อยคลาน ฯลฯ

6) ภาวะแห้งแล้ง มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางด้านภูมิศาสตร์ ฤดูกาล และสภาพสังคมของมนุษย์ที่ทำลายสิ่งแวดล้อม อาจเป็นในสภาพพร้อมจัด หนาวจัดก็ได้

7) ความพร้อมทางด้านสุขภาพอนามัย สุขภาพอนามัยต้องเป็นทั้งทางกายและทางใจ มีภูมิต้านทานโรค มีร่างกายสมบูรณ์ เพื่อผจญกับสาธารณภัยได้ จะเป็นสิ่งสำคัญในการป้องกันและระงับสาธารณภัย

8) ภาวการณ์ขาดแคลนอาหาร อาหารที่ขาดแคลนนั่น เป็นการบั่นทอนสุขภาพทางกายและทางจิตใจที่สำคัญ การขาดแคลนอาหารนั้นเป็นได้ตั้งแต่ก่อนเกิดภัยระหว่างเกิดภัย และภายหลังเกิดภัยก็ได้ การช่วยเหลือทางด้านอาหารจึงเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ต้องเตรียมการ

ระยะเกิดภัย เมื่อเหตุการณ์ของสาธารณภัยเกิดขึ้น จะมีภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

1) การบรรเทาภัยและการควบคุมภัย สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ย่อมจะมีการทำลายทรัพย์สินสิ่งของและสุขภาพของมนุษย์ในรูปแบบที่ต่อเนื่องซ้ำซ้อนกัน มีความรุนแรงขึ้นกับสถานที่ เวลา และความพร้อมในการรับสาธารณภัยของชุมชนนั้น ๆ การบรรเทาภัย เป็นการผ่อนหนักเป็นเบา การควบคุมภัยนั้น เป็นการระงับให้ภัยนั้นคงอยู่เท่าเดิม หรือลดการทำลายลงมิให้ภัยนั้นขยายออกไป

โดยอาศัยหลักวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ มาดำเนินการ ซึ่งมีทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค และ สาธารณูปโภค ร่วมอยู่ด้วยกัน

2) การกู้ภัย ประกอบด้วย

2.1) การกู้ภัยในด้านทรัพย์สิน เป็นการทำให้สงบลง และการดำเนินการเกี่ยวกับ ซากปรักหักพังจากภัยให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ป้องกันการทำลายซ้ำซ้อนต่อไป

2.2) การกู้ภัยในด้านสุขภาพของมนุษย์ ประกอบด้วย

2.2.1) การค้นหาผู้บาดเจ็บในขณะที่เกิดภัยและหลังเกิดภัย

2.2.2) การช่วยชีวิตผู้บาดเจ็บ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล และการเคลื่อนย้ายรีบด่วน ตลอดจนการบริการทางด้านสาธารณสุขต่าง ๆ เช่น การป้องกันโรค การ รักษาโรค เป็นต้น

2.3) การรักษาความสงบ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าสาธารณภัยทำให้สุขภาพจิตของ มนุษย์เปลี่ยนแปลง และบางครั้งสาธารณภัยมีผลจากการบ่อนทำลาย อาจจะทำให้เกิดภัยที่กำลั้งเกิดการ รักษาความสงบ ป้องกันโจรกรรม ป้องกันการก่อวินาศภัย จึงเป็นเรื่องสำคัญในขณะเกิดเหตุและ หลังเกิดเหตุ

2.4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

2.4.1) หน่วยงานของรัฐโดยตรง ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว ตามกฎหมาย

2.4.2) หน่วยงานของรัฐที่เสริมกิจกรรม ส่วนมากจะเป็นหน่วยงานที่มี อุปกรณ์ บุคลากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับหน่วยงานโดยตรง

2.4.3) หน่วยงานเอกชน ประกอบด้วย ก) หน่วยงานองค์การ หรือ มูลนิธิการกุศล ที่ตั้งมาเพื่อดำเนินการด้านนี้โดยตรง ข) หน่วยงาน องค์การ หรือมูลนิธิที่ตั้งขึ้นมา โดยมีนโยบายเสริมกิจกรรม ค) หน่วยงานอาสาสมัคร ที่รวมกำลังปฏิบัติงานตามเจตนารมณ์ต่าง ๆ ส่วนมากจะมีการดำเนินเกี่ยวกับสาธารณภัยร่วมอยู่ด้วยเสมอ และ ง) ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์

2.5) การสื่อสารและการคมนาคม การสื่อสารหมายถึงการส่งข่าวสารต่างๆ ในขณะ เกิดเหตุการณ์ ประกอบด้วย

2.5.1) การสื่อสารภายในที่เกิดเหตุภายในบริเวณชุมชนแห่งเดียว

2.5.2) การสื่อสารระหว่างจุดเกิดเหตุ ได้แก่ บริเวณใกล้เคียงกันชุมชน ข้างเคียงกัน

2.5.3) การสื่อสารระหว่างจุดเกิดเหตุกับภายนอกที่มาช่วยเหลือ การสื่อสารที่ใช้ มีตั้งแต่โทรศัพท์ วิทยุ โทรเลข โทรพิมพ์ เอกสาร รหัสสัญญาณ ต่าง ๆ ตลอดจนคนนำสาร สิ่งเหล่านี้ขึ้นกับสภาพความเป็นจริงและความรุนแรงของการเกิดสาธารณภัย

การคมนาคม เป็นการพิจารณาที่จะใช้เส้นทางต่าง ๆ คือ

- 1) การอพยพผู้ประสบภัย
- 2) การเดินทางเพื่อเข้าไปช่วยเหลือ
- 3) การทำลายเส้นทางเพื่อบรรเทาและควบคุมภัย
- 4) การสร้างทางเพื่อเข้าไปช่วยเหลือ

ทั้งนี้จะต้องพิจารณาใช้ยานพาหนะต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับลักษณะงาน และความรีบด่วนของงาน นอกจากนี้ใช้ยานพาหนะแล้วยังต้องพิจารณาใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ เท่าที่หาได้ในท้องที่ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และต้องขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยเหนือและหน่วยข้างเคียง

3) ระยะเวลาหลังเกิดภัย เมื่อเหตุการณ์เข้าสู่ภาวะที่ควบคุมได้และสงบลงแล้ว ก็จำเป็นจะต้องพิจารณาการช่วยเหลือต่าง ๆ ดังนี้

3.1) การบรรเทาทุกข์ จะต้องทำอย่างรีบด่วน ทั้งนี้จะมีผลต่อจิตใจที่ระส่ำระสายของผู้ประสบภัยแล้ว ยังจะเป็นการป้องกันภัยต่าง ๆ ที่จะตามมาจากภาวะผิดปกติทางด้านจิตใจ และสิ่งแวดล้อมอีกด้วย การบรรเทาทุกข์นี้ประกอบด้วย

1) อาหารและน้ำดื่ม ซึ่งจะเป็นอาหารที่ให้ระยะต่าง ๆ คือ ก) ระยะรีบด่วน ในภาวะที่จิตใจอ่อนคลายจากความเครียด วิตกกังวลลงบ้างแล้ว ความกระหายและหิวโหยย่อมจะเกิดขึ้น อาหารน้ำดื่มจึงเป็นสิ่งบรรเทาความเครียด วิตกกังวลได้มากขึ้น ข) ระยะยาว ซึ่งจะผ่อนคลายความทุกข์ได้อีกทางหนึ่ง ผู้ประสบจะมีขวัญและกำลังใจดีขึ้น จำนวนอาหารอาจต้องช่วย 3 – 7 วัน เป็นอาหารจำเป็น เช่น ข้าว เครื่องกระป๋องของเค็ม พริก กระเทียม ฯลฯ

2) ที่อยู่อาศัย ผู้ประสบภัยมักจะไม่มียู่อาศัย การจัดที่พักชั่วคราว เช่น วัด โรงเรียน สถานศาสนาในท้องถิ่น ตลาด หรือก่อสร้างที่พักชั่วคราวให้

3) เครื่องนุ่งห่ม ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องกันหนาว เสื้อ มุ้ง ผ้าขาวม้า ผ้าถุง

4) แสงสว่าง ส่วนใหญ่ในที่ประสบภัยมักจะขาดแคลนแสงสว่าง เช่น ไฟฟ้าขาด ขาดน้ำมันเชื้อเพลิง

5) เครื่องสุขภัณฑ์ การถูกจำกัดสถานที่ จึงจำเป็นต้องพิจารณาสถานที่ ข้างถ่ายให้เป็นพิเศษ เพื่อป้องกันโรคระบาด เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

6) การคมนาคม ส่วนมากจะถูกตัดขาดทางคมนาคมจะต้องสร้างเพื่อให้เข้าถึงจุดสาธารณสุข ยานพาหนะจะต้องใช้เพื่อการอพยพ การช่วยผู้บาดเจ็บ

7) คนตาย ในภาวะรีบด่วน การฉกฉวยศพจะทำไม่ได้ การพลัดหลงย่อมจะเกิดขึ้นดังนี้ เมื่อนำคนออกจากที่เกิดเหตุแล้ว ต้องนำหลักฐานต่าง ๆ เพื่อให้ญาติมาพิสูจน์ค้นหา เช่น ก) เรียงเลขที่ผู้ตาย ข) ถ่ายรูปผู้ตายตามเลขที่ ค) บันทึกรูปพรรณผู้ตายตามเลขที่ ง) เก็บข้าวของผู้ตายเป็นถุงเรียงตามเลขที่ จ) ผังหรือส่งสถาบันนิติเวช

8) ผู้บาดเจ็บ เมื่อให้การปฐมพยาบาลแล้วนำส่งโรงพยาบาล

9) การสื่อสาร โดยมากจะเป็นข่าวที่จำเป็นต่อการบรรเทาสาธารณภัย

3.2) การฟื้นฟูสภาพ การฟื้นฟูสภาพนี้จะต้องพิจารณา ดังนี้

3.2.1) สถานที่อยู่อาศัย ให้พิจารณาความจำเป็นในระยะต่าง ๆ คือ ก) ระยะสั้น เป็นการซ่อมแซมให้มีที่อยู่อาศัยพอพักพิงได้ และ ข) ระยะยาว เป็นการสร้างที่ถาวรให้อยู่ หมายถึงการอพยพออกจากสถานที่เกิดเหตุ อาจจะใกล้หรือไกลจากที่เกิดเหตุก็ได้

3.2.2) ที่ทำกิน ต้องพิจารณาถึงอาชีพหลักของผลประสพภัย เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม ต้องพิจารณาช่วยเหลือในระยะแรกและระยะต่อเนื่อง

3.2.3) เงินทุนในการสร้างงาน

3.2.4) ร่างกายที่บาดเจ็บและพิการ จะต้องมีการฝึกอาชีพ การฝึกฝนร่างกายให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับความพิการ

3.2.5) จิตใจ ขวัญกำลังใจ ที่ถูกระทบกระเทือน ย่อมต้องอาศัย เวลา และสังคมช่วยต่อไป

3.2.6) สังคมที่ปั่นป่วนจากสาธารณภัย เช่น การสูญเสียร่างกาย จิตใจ ทรัพย์สินและเศรษฐกิจ ทั้งส่วนรวมจะต้องมีการช่วยฟื้นฟูช่วยเหลือความจำเป็นอีกทางหนึ่ง

3.3) การประเมินผล และการแก้ไข การประเมินผลการป้องกันการบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นนี้ จะมีผลประโยชน์อย่างยิ่งที่นำมาพิจารณาแผนต่าง ๆ ในการรับสาธารณภัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงกันต่อไป เพื่อให้การรับสาธารณภัยครั้งต่อไปได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับสาธารณภัย (ภัยพิบัติ) UN International Strategy for Disaster Reduction: ISDR (2008) ได้ให้คำจำกัดความของภัยพิบัติว่า คือ สภาวะที่ระบบการทำงานของชุมชนหรือสังคมได้รับการ กระทบกระเทือนอย่างรุนแรงเป็นสาเหตุให้เกิดการสูญเสียชีวิต ทรัพย์สิน เศรษฐกิจ และ

สิ่งแวดล้อม ที่เกินกำลังความสามารถของชุมชนหรือสังคมที่ได้รับผลกระทบจะจัดการได้โดยใช้ทรัพยากรของ ตนเองที่มีอยู่ และภัยพิบัติเป็นกระบวนการของความเสียหายซึ่งเป็นผลมาจากการรวมตัวกันของภัย สภาพความล่อแหลม และความสามารถหรือมาตรการที่ไม่เพียงพอที่จะลดผลด้านลบของความเสียหาย นั้นได้ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 ได้ให้นิยามของคำว่า“สา ธารณภัย” คือ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์ น้ำ การระบายของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่นๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุขไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มี ผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อ วินาศกรรมด้วย โดยศูนย์เตรียมความพร้อมภัยพิบัติแห่งเอเชีย ได้ให้คำจำกัดความของภัยพิบัติว่าเป็น ต้นตอของผลกระทบซึ่งก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของมนุษย์หรือเกิดความเสียหาย ทางระบบเศรษฐกิจ มีผลกระทบต่อสังคม และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ภัยธรรมชาติได้แก่ น้ำท่วม แผ่นดินไหว ดินถล่ม อากาศถล่ม ฯลฯ 2) ภัยที่เกิดจาก การกระทำของมนุษย์เช่น อัคคีภัย ภัยจากการจราจรและคมนาคมขนส่ง ภัยจากการก่อการร้าย ภัย จากเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ภัยจากการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ปัญหา ระบบสื่อสาร

แผนการป้องกันภัยพลเรือนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ได้ให้นิยามศัพท์เกี่ยวกับสาธารณภัย คือ ภัยอันมีมาเป็นสาธารณะไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตราย ต่อชีวิตร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ และตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550 กำหนดให้กรุงเทพมหานคร มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร ที่สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำ เนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งที่ผ่านมาได้มี แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2553 - 2557 ใช้ในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหา สาธารณภัย รวมถึงแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ใหญ่ ๆ อาทิเช่น มหาอุทกภัย ปี พ.ศ. 2554 ซึ่งทำให้ได้บทเรียนทั้งใน เรื่องของปัญหาการบริหารจัดการการบูรณาการและความสามารถของหน่วยงานในการเผชิญเหตุดังกล่าว ประกอบกับ สถานการณ์สาธารณภัยของประเทศไทยและกรุงเทพมหานคร ที่มีมากขึ้นและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การส่งเสริม ความร่วมมือกับต่างประเทศ จึงเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่ต้องกล่าวถึงในการจัดการสาธารณภัย ดังนั้นจึงได้มีการปรับปรุง แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กรุงเทพมหานครเพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยสอดคล้อง กับแผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

2.4 ข้อมูลพื้นฐานสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่นๆ ในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครปริมณฑลหรือตามที่ร้องขอรวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและระงับอัคคีภัยนับจากปี พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบันกรุงเทพมหานคร ได้รับมอบภารกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบทั้งก่อนเกิดเหตุขณะเกิดเหตุและภายหลังเกิดเหตุครอบคลุมถึงความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องประชาชนกรุงเทพมหานคร โดยมีสถานีดับเพลิงและกู้ภัยเป็นหน่วยปฏิบัติการของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจหน้าที่ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อาทิ การระงับอัคคีภัยกำหนดมาตรการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายในสถานีดับเพลิงและกู้ภัยประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในการดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัยให้เป็นไปตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานครแผนการปฏิบัติงานของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและระงับอัคคีภัย กฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ มีที่ตั้งอยู่ที่เลขที่ 113/4 ซอยบางขุนนนท์ 10 ถนนบางขุนนนท์ บางกอกน้อย แขวงบางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พื้นที่รับผิดชอบประมาณ 41.918 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตรับผิดชอบทิศเหนือ ตั้งแต่ถนนวงแหวนกาญจนาตัดคลองมหาสวัสดิ์ ตามแนวคลองมหาสวัสดิ์ต่อคลองบางกอกน้อย ตัดถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี ตามแนวถนนปิ่นเกล้า – นครชัยศรี ถึงสะพานพระปิ่นเกล้าทิศใต้ ถนนวงแหวนกาญจนา ตัดคลองบางเชือกหนัง ตามแนวคลองบางเชือกหนัง ต่อคลองมอญถึงแม่น้ำเจ้าพระยา ทิศตะวันออกจาก

สะพานพระปิ่นเกล้าตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาถึงปากคลองมอญ ทิศตะวันตก ตามแนวถนนวงแหวน
กาญจนา จากตัดคลองมหาสวัสดิ์ตัดคลองบางเชือกหนัง

พื้นที่รับผิดชอบของสถานดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเขตคลังชั้น

- 1) ชุมชนวัดช่างเหล็ก-เรไร
- 2) ชุมชมริมคลองซั๊กพระ
- 3) ชุมชนหลังวัดกาญจนสิงหาสน์
- 4) ชุมชนหลังวัดรัชฎาธิษฐาน (วัดเงิน)
- 5) ชุมชนวัดชัยพฤกษ์มาลา
- 6) ชุมชนสะพานผัก-คลองศาลเจ้า
- 7) ชุมชนซอยพฤกษ์อุดม-วัดน้อยใน
- 8) ชุมชนศาลเจ้าพ่อจู้ย
- 9) ชุมชนวัดกระจิง
- 10) ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาหมู่ 7 แขวงฉิมพลี
- 11) ชุมชนวัดมณฑป
- 12) ชุมชนวัดหมู่บ้านพัฒนาวัดอินทราวาส (ประตู 1)
- 13) ชุมชนวัดหมู่บ้านพัฒนาวัดอินทราวาส (ประตู 2)
- 14) ชุมชนวัดจำปา
- 15) ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาหมู่ 13 บางระมาด
- 16) ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาหมู่ 4 บางระมาด
- 17) ชุมชนวัดมะกอก
- 18) ชุมชนหมู่บ้านพัฒนาวัดกาญจนวิงหาสน์ (18-19)
- 19) ชุมชนศาลาหลังบ้าน
- 20) ชุมชนหมู่ 1.3 แขวงบางพรหม
- 21) ชุมชนวัดเกาะ
- 22) ชุมชนหมู่ 6 แขวงบางระมาด
- 23) ชุมชนริมทางรถไฟชัยพฤกษ์
- 24) ชุมชนวัดปากน้ำฝั่งเหนือ

- 25) ชุมชนโรงเรียนวัดคลังชั้น
- 26) ชุมชนบ้านลุ่ม
- 27) ชุมชนหมู่บ้านเจ้าพญา (มหาดไทย)
- 28) ชุมชนวัดสมร โภคิ-บางระจัน
- 29) ชุมชนวัดเพลงกลางสวน
- 30) ชุมชนหมู่บ้าน 2521
- 31) ชุมชนคลองบางน้อย
- 32) ชุมชนสองแฉวง
- 33) ชุมชนนิมพลี
- 34) ชุมชนวัดคู่คลอง
- 35) ชุมชนหมู่ 12 บ้านสวนบางพรหม
- 36) ชุมชนโค้งเอส
- 37) ชุมชนราชพฤกษ์
- 38) ชุมชนวัดไก่อเคี้ยว
- 39) ชุมชนบ้านไร่
- 40) ชุมชนหมู่ 8 วัดทองบางเชือกหนัง
- 41) ชุมชนทรัพย์สินพัฒนา
- 42) ชุมชนวัดทองบางระมาด
- 43) ชุมชนหมู่ที่ 5 บางพรหม

ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบเขตบางกอกน้อย

- 1) ชุมชนวัดสุวรรณาราม
- 2) ชุมชนวัดระฆัง
- 3) ชุมชนตรอกวังหลัง
- 4) ชุมชนสันติสุข
- 5) ชุมชนวัดวิเศษการ-วัดนิมทายกาวาส
- 6) ชุมชนวัดอมรทายการาม
- 7) ชุมชนตรอกข้าวเม่า
- 8) ชุมชนวัดยางสุทธาราม
- 9) ชุมชนวัดพระยาทำ

- 10) ชุมชนวัดครุฑ
- 11) ชุมชนเหนือวัดศรีหไกรสร
- 12) ชุมชนวัดคงมูลเหล็ก
- 13) ชุมชนวัดอัมพวา
- 14) ชุมชนบ้านช่างหล่อ
- 15) ชุมชนวัดโพธิ์เรียง
- 16) ชุมชนสายใต้เก่า
- 17) ชุมชนซอยสุคนธาคร
- 18) ชุมชนเคหะ สน.บางกอกน้อย
- 19) ชุมชนวัดไชยทิศ
- 20) ชุมชนซอยประชาร่วมใจ
- 21) ชุมชนตรอกไผ่-วัดบางเสาธง
- 22) ชุมชนวัดรวกสุทธาราม
- 23) ชุมชนซอยวัดมะลิ 1
- 24) ชุมชนซอยวัดมะลิ 2
- 25) ชุมชนปลายซอยจรัญฯ 29 (ฝั่งขวา)
- 26) ชุมชนปลายซอยจรัญฯ 29 (ฝั่งซ้าย)
- 27) ชุมชนหลังตลาดนครหลวง
- 28) ชุมชนวัดบางขุนนนท์
- 29) ชุมชนวัดคูสิดาราม
- 30) ชุมชนสวนหลวง
- 31) ชุมชนสันติสงเคราะห์
- 32) ชุมชนวัดเพลงวิปัสสนา
- 33) ชุมชนบุปผาสวรรค์
- 34) ชุมชนบางขุนศรี
- 35) ชุมชนพรพิพัฒน์
- 36) ชุมชนจรัญสนิทวงศ์ 41
- 37) ชุมชนหมู่บ้านปัทมอร
- 38) ชุมชนหัวถนน (วัดแก้ว)
- 39) ชุมชนจรัญสามสิบเอ็ดรวมใจ

- 40) ชุมชนคลองล่าง
- 41) ชุมชนวัดใหม่ยายเป็น
- 42) ชุมชนชวนชื่น
- 43) ชุมชนมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะห์

ตารางที่ 2.1 ข้อมูลระดับเพลิงประเภทต่าง ๆ ประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ลำดับ	ประเภทรถดับเพลิง	จำนวน (คัน)
1	03 (รถดับเพลิงพร้อมบันไดสูงไม่น้อยกว่า 13 เมตร)	1
2	04 (รถดับเพลิงชนิดมีหัวฉีดน้ำในตัว ขนาด 1,500 ลิตร)	1
3	05 (รถดับเพลิงบรรทุกน้ำดับเพลิง)	3
4	06 (รถบรรทุก 4 ล้อ)	1
5	07 (รถไฟฟ้าส่องสว่าง)	1
6	11 (รถกู้ภัย)	1
7	จักรยานยนต์เคลื่อนที่เร็ว	1
8	รถดับเพลิงชนิด 4x4	2

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วราเทพ แสงโอภาส ประเสริฐ ปอนถิ่น และ อภิรมย์ สีดาคำ (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าเอฟ (f-test) สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการ

สัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ หลักการบริหารนิยธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักการบริหารนิยธรรมมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุข ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ปัญหาอุปสรรค พบว่าขาดการมีส่วนร่วมในการใช้สิ่งก่อสร้างหรือโครงสร้างทางกายภาพเพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงผลกระทบของภัยที่อาจเกิดขึ้น ขาดการมีส่วนร่วมในการสำรวจจุดเสี่ยงภัยภายในชุมชนและเตรียมกำลังคน และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรส่งเสริมมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมการสร้างจิตสำนึก หรือให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการป้องกันและลดผลกระทบจากความเสี่ยงจากสาธารณสุข

เกศินี วีรศิลป์ (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลสันกำแพงเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยและที่อาศัยต่างกันมีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปาริชาติ มณี (2565) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีและเพื่อศึกษาเปรียบเทียบประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันกับการมีส่วนร่วมในการ

พัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำตึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีกลุ่มตัวอย่างการวิจัย คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในพื้นที่เทศบาลตำบลหนองคำตึง จำนวน 393 คน โดยใช้เครื่องมือการวิจัยคือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นจึงทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้ค่าสถิติ t-test และ One-way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำตึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มีเพศ และรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำตึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีไม่ต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และบทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำตึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วินิจฉัย และ เศรษฐ์ ใจเพชร (2565) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรสุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้วเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกแต่ละด้านจากมากไปน้อย คือการลงทุนและการปฏิบัติ การวางแผนดำเนินการ การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาและการติดตามและประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามหมู่บ้านที่อาศัยอยู่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจษฎาวัตร โพธิ์ชัยศรี และ โกศล สอดส่อง (2564) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ในเขตตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamané จำนวน 386 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T - test และ F - test สำหรับการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($= 3.48, S.D.= 0.63$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการฝึกอบรม ($= 3.58, S.D.= 0.71$) รองลงมาคือด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ($= 3.50, S.D.= 0.74$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการช่วยเหลือส่วนราชการและสังคม ($= 3.35, S.D.= 0.83$)? ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ที่จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยภาพรวมพบว่า อายุและ ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05? ส่วนด้านเพศ อาชีพ และ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ควรมีการสนับสนุน การพัฒนา ความรู้และทักษะของพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในองค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี

ชญณีย์ ศิระ โสภณวัฒน์ (2563) ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหนองซาก อำเภอบ้านดุงจังหวัดอุดรธานี วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้คือเพื่อ 1) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่น และ2) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลหนองซาก โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้นำท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่ (2) กลุ่มผู้ใหญ่บ้าน (3) กลุ่มคณะกรรมการชุมชน และ(4) กลุ่มประชาชน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่าปัญหาอุปสรรคและแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุมประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้ (1) ด้านคนพบปัญหาคือ ประชาชนขาดยานพาหนะในการเดินทาง ติดภารกิจส่วนตัว ไม่เห็นประโยชน์ของการทำประชาคม โดยทั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการชุมชน และประชาชนขาดความตระหนักในบทบาทของตนเอง ซึ่งมีข้อเสนอแนะคือเทศบาลควรจัดให้มีบริการรถรับส่งประชาชน เทศบาลควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของการจัดทำประชาคมและบทบาทหน้าที่ของตนเองแก่ทุกกลุ่ม (2) ด้านหลักการทำประชาคมตำบล พบว่า ทุกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตระหนักใน ความสำคัญของการทำประชาคมว่าเป็นรากฐานสำคัญที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น อย่างไรก็ตามเทศบาลควรเพิ่มการประชุมประจำเดือนหรือประชุมสภากาแฟเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนรู้สึกอยากมีส่วนร่วมและเห็นถึงความสำคัญของการประชุมประชาคมมากยิ่งขึ้น (3) ด้านการสื่อสาร พบว่าปัญหาคือวิธีการประชาสัมพันธ์ของเทศบาลขาดประสิทธิภาพ ขาดสารการประชุมนิเทศไม่กระจายสู่ประชาชน และมีความล่าช้าส่งผลให้ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่าย ดังนั้นเทศบาลควรปรับกลยุทธ์การสื่อสารเน้นการสื่อสารจากผู้นำ ช่อมแซม และเพิ่มเติมจุดรับเสียงตามสายใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเทศบาลควรพัฒนาบทบาท ด้านการสื่อสารชุมชนให้กับผู้นำชุมชน (4) ด้านวิธีการประชุมน พบว่า ในการประชุมประชาคมประชาชนไม่ค่อยมีบทบาท ในการกำหนดประเด็นปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไข สถานที่ประชุมที่ใช้ห้องประชุมชั้น 3 ทำให้ ผู้สูงอายุไม่สะดวกในการเดินขึ้น-ลงและ การจัดประชุมประชาคมตำบลในวันราชการทำให้ประชาชนบางกลุ่มอาชีพไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้สำหรับข้อเสนอแนะคือเทศบาลควรกระตุ้นประชาชนให้มีบทบาทกำหนดประเด็นปัญหา เช่น เพิ่มเวลาการแสดงความคิดเห็นใน กิจกรรมต่างๆ จัดประชุมประชาคมย่อยในแต่ละชุมชน สำหรับสถานที่เทศบาลควรจัดประชุมในพื้นที่ที่สามารถเดินทางได้สะดวก ช่วงเวลาที่เหมาะสมคือเวลา 17.00 น. เป็นต้นไป ทั้งนี้วันที่เหมาะสมควรคำนึงถึงกลุ่มอาชีพของประชาชน กล่าวคือ ประชาชนกลุ่มอาชีพรับจ้างและทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ควรจัดประชุมประชาคมในวันหยุดราชการ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มนี้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและการแก้ไขปัญหาของชุมชนที่อาศัยอยู่

พงษ์ศักดิ์ ขุนมาลี (2562) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว

จังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาระดับ ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ ปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบล ทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแทนครัวเรือนในเขตเทศบาล ตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 336 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติสัมประสิทธิ์ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาผลการวิจัยพบว่า (1) ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (2) ประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนกับประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ปัจจัยการมีส่วนร่วมของ ประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมากที่สุดคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ โดยภาพรวมสามารถอธิบายได้ร้อยละ 60.90 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ(4) ข้อเสนอแนะปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เทศบาลควรรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยสอดคล้องดูแล เฝ้าระวังเหตุในชุมชนของตนเองและแจ้งข่าวให้ เทศบาลทราบ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เทศบาลควรรให้ประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเบื้องต้น เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นได้เมื่อเกิดภัย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เทศบาลควรจัดหาอุปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชน ให้พร้อมออกปฏิบัติหน้าที่ และเตรียมพร้อมไว้เสมอ หรือแจกจ่ายไว้แต่ละหมู่บ้าน

หรือชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน รับผิดชอบต่อข่าวสารเกี่ยวกับภัย ต่าง ๆ ผ่านหอกระจายข่าวหรือเสียงตามสายของเทศบาลให้ทั่วถึง ทุกชุมชน

ดิกขเวทย์ ก้อนแก้ว (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการ เป็นตัวแทนหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนค่านิยม EP SPIRIT ของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมการเป็น ตัวแทนหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนค่านิยม EP SPIRIT ของบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลกับพนักงานที่เป็น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมองค์กร จำนวน 244 คน วิเคราะห์ผลโดยใช้ค่าความถี่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมานในการทดสอบสมมติฐาน โดยการทดสอบด้วย วิธี การ t-test One-way ANOVA โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) และ Multiple Regression Analysis โดยมีการกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยคุณลักษณะ ส่วนบุคคลในเรื่องอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และประเภทสัญญาจ้างงานที่แตกต่างกัน จะมีผล ต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่แตกต่างกัน และ เฉพาะอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน เท่านั้น ที่จะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินการที่ แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านแรงจูงใจ (ปัจจัย จูงใจ) ด้านความสำเร็จในการทำงาน มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 และปัจจัยด้านแรงจูงใจ (ปัจจัยค่าจูง) ด้านนโยบายของบริษัทมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม มากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

รัชยานภิส รัชตะวรรณ และคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของ ประชาชนเพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะพบว่าระดับการมีส่วน ร่วมของประชาชนขึ้นอยู่กับทำให้ความหมายของการมีส่วนร่วมและระดับการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็น องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบการมีส่วนร่วม สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา สุขภาวะโดยใช้กลไกของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่าง แท้จริง ที่สนับสนุนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินการใด ๆ อันนำไปสู่การ แลกเปลี่ยนและสร้างความเข้าใจร่วมกันของบุคคลในสถานการณ์กลุ่มจนบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่ม ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาวะมี 5 ระดับคือการมีส่วนร่วมในการวาง แผนการดำเนินกิจกรรมการใช้ประโยชน์การร่วมรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลโดยรูปแบบของการมีส่วนร่วมประกอบด้วยการร่วมตัดสินใจร่วมในการดำเนินการ

พัฒนาสุขภาพจะร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมิณผลผลจากกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตจะเกิดประโยชน์ต่อผู้รับผลการพัฒนาทั้งโดยตรงและโดยอ้อมรวมถึงการ กระจายประโยชน์สู่ชุมชนดังนั้นหากบุคลากรด้านสุขภาพมีศักยภาพในการสนับสนุนกระบวนการมี ส่วนร่วมอย่างแท้จริงย่อมเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาระบบสุขภาพที่มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพ

อรรถัย พระทัต (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนพื้นที่เกาะ รัตน โกสินทร์ชุมชนป้อมมหากาฬเพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของ ประชาชนปัญหาอุปสรรคและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนป้อม มหากาฬโดยใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารบทความงานวิชาการการสังเกตแบบเป็นทางการและแบบ ไม่เป็นทางการ และการสัมภาษณ์พูดคุยแบบทางการและแบบไม่เป็นทางการพบว่าปัญหา นโยบาย การดำเนินโครงการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนป้อมมหากาฬส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัยของประชาชนใน ชุมชนป้อมมหากาฬการดำเนินนโยบายของกรุงเทพมหานครไม่มีการศึกษาผลกระทบต่อประชาชน อย่างชัดเจนจึงไม่ได้ความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่แม้การดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานครแต่ละสมัยจะมีนโยบายร่วมกับชุมชนในการหาทางออกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน มีการเสนอนโยบายต่างๆเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมผ่านเวทีการสัมมนาเจรจาแต่ยังหา ข้อสรุปไม่ได้ว่าจะมีวิธีแก้ไขปัญหาได้อย่างไรผลสรุปออกมาทุกครั้งคือประชาชนต้องรื้อย้ายที่อยู่ ออกจากพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬและจากปัญหาการไล่รื้อที่อยู่อาศัยทำให้เกิดข้อขัดแย้งขึ้นระหว่าง ประชาชนชุมชนป้อมมหากาฬและกรุงเทพมหานครทำให้การดำเนินโครงการดังกล่าวล่าช้าไม่ สามารถดำเนินการต่อไปได้ส่วนประชาชนก็มีการต่อสู้เพื่อจะขออยู่ต่อไปในพื้นที่ชุมชนต่อไปซึ่งทำให้ ปัญหาเกิดความยืดเยื้อมากกว่ายี่สิบกว่าปีแม้ว่าจะมีหน่วยงานต่างๆเข้ามาให้ข้อเสนอแนะแนว ทางแก้ไขปัญหาทั้งทางชุมชนต่อทางกรุงเทพมหานครแต่ก็ยังไม่หาข้อสรุปไม่ได้

กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการแหล่ง ท้องที่เขี้ยวชุมชน และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการแหล่งท้องที่เขี้ยวของ ชุมชน ในอำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วม ในการจัดการแหล่งท้องที่เขี้ยวอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการปฏิบัติการประชาชนได้มีส่วนร่วมมาก ที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านการเสนอความคิด การวางแผน และการตัดสินใจ ด้านการแบ่งปัน ผลประโยชน์ และด้านการติดตามและประเมิณผล และผลการวิเคราะห์สมมติฐานพบว่า อายุ ระดับ การศึกษา และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท้องที่เขี้ยวแตกต่างกัน

ส่วนเพศ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

รัฐพงศ์ บุญญาวัตร (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิตกรุงเทพมหานครพบว่าในภาพรวมมีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือการมีส่วนร่วมของการรับผลประโยชน์รองลงมาได้แก่การมีส่วนร่วมการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมการติดตามและประเมินผลปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิตกรุงเทพมหานครได้แก่อาชีพส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิตกรุงเทพมหานครได้แก่เพศอายุระดับการศึกษารายได้และระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน

ดวงพร แสงทอง (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลใน อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจากสื่อแหล่งต่างๆที่เปิดรับมากที่สุดและกระทำเป็นประจำคือการพูดคุยกับบุคคลอื่นเช่นเพื่อนบ้านในขณะที่ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางและระดับน้อยส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกันการมีส่วนร่วมหากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ร่วมคิดกำหนดความต้องการร่วมดำเนินการและร่วมรับผิดชอบร่วมรับผลประโยชน์ร่วมปฏิบัติตามและการประเมินผลตลอดจนการร่วมตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนาเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลประชาชนที่มีอาชีพสถานภาพระดับการเปิดรับสื่อและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมและระดับแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ตามแนวคิดการมีส่วนร่วม และ แนวคิดแรงจูงใจ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์โดยมีลำดับการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการเก็บแบบสอบถาม (Questionnaire) ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่บางขุนนนท์ เขตบางกอกน้อย จำนวน 10,340 คน (สำนักงานเขตบางกอกน้อย, 2566)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่บางขุนนนท์ จำนวน 370 คน โดยผู้วิจัยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) โดยกำหนดระดับระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกินร้อยละ .05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 370 คน เพื่อใช้ในการเก็บแบบสอบถามจากประชาชนในพื้นที่บางขุนนนท์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์” ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม

ข้อมูลจากประชาชนในเขตพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ประกอบด้วย 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1) ข้อคำถามเกี่ยวกับส่วนบุคคล เพศ สถานภาพการสมรส อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตตลิ่งชัน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

2) ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยจิตใจ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (Scale)

3) ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (Scale)

ตอนที่ 2 ข้อคำถาม ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

1) ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็น 5 ระดับ (Scale)

เป็นแบบมาตรวัดระดับการมีส่วนร่วมโดยใช้วิธี Likert Scale วัดจากตัวแปรที่กำหนดขึ้นตามแบบสอบถาม โดยแต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือกตามลำดับความสำคัญ แบ่งเป็น 5 ระดับคะแนน คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งเกณฑ์การเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม ใช้สูตรคำนวณกว้างของชั้น ศิริชัย พงษ์วิชัย (2551) ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
4 คะแนน	หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมาก
3 คะแนน	หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
2 คะแนน	หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1 คะแนน	หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

เกณฑ์สำหรับการแปลความหมายระดับคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20 หมายความว่า ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ เพื่อแก้ไขปรับปรุงภารกิจของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ให้ได้ประสิทธิผลมากที่สุด

3) การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความคล้ายคลึงกันที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีการของ Cronbach (1990) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มากกว่า 0.70 ถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความน่าเชื่อถือ และจากการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับอยู่ที่ 0.92

ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ขั้นตอนที่ 1 ทำการทบทวนวรรณกรรม รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์” เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบเครื่องมือในการวิจัยและเขียนเค้าโครงการวิจัยในบทที่ 1-3 และนำความรู้จากการสังเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อไปจัดทำเครื่องมือใน

การวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม และนำเครื่องมือดังกล่าวให้ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2) ขั้นตอนที่ ผู้วิจัยทำการวางแผนเพื่อลงพื้นที่แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดหรือเลือกไว้เพื่อสำรวจ “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์” ทั้งนี้ในการเก็บแบบสอบถามอาจจะลงพื้นที่จริงประกอบกับการเก็บแบบสอบถามด้วยระบบออนไลน์ (Google Form)

3) ขั้นตอนที่ 3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาภาคสนามเชิงปริมาณมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดอีกครั้ง รวมถึงจำแนกข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยจะวิเคราะห์เพื่อเขียนร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผู้วิจัยศึกษาโดยการเก็บแบบสอบถามเมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้วรวมถึงการตรวจสอบข้อมูลแล้วนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้

1) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเพื่อวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ และแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

2) สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ สถิติการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปร โดยใช้ Independent Sample T-Test วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ กับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคลด้านเพศ F – Test (Anova) ใช้วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์กับปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล ด้าน

เพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ การศึกษา เงินเดือน และทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยข้างต้นกับการมีส่วนร่วมด้วยสถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสร็จสิ้นแล้วจะนำไปสู่การตอบคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ การวิจัยคือเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ต่อไป

3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

สัญลักษณ์	ความหมาย
Success 1	ท่านทำหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
Success 2	ท่านสามารถจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เมื่อท่านเข้าร่วมกิจกรรมฯ
Success 3	ผลงานที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท่านเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกฯ
Success 4	ท่านเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมที่ท่านได้เข้าร่วม
Success 5	ท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม
Respect 1	ท่านได้รับคำชมเชยและความเชื่อถือไว้วางใจจากเพื่อนๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
Respect 2	ท่านได้รับการยอมรับในความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมฯ อยู่เสมอ
Respect 3	สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้การยอมรับในความรู้ความสามารถของท่าน
Respect 4	สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมักขอคำปรึกษาจากท่าน อยู่เสมอ เนื่องจากท่านสามารถให้คำแนะนำได้อย่างชัดเจน เหมาะสม
Respect 5	ท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน
Like 1	ท่านความพึงพอใจในกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่ได้เข้าร่วม
Like 2	ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ทำงานร่วมกับสมาชิกท่านอื่นๆ ในกิจกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- Like 3 ท่านมีความยินดีที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์กับชุมชนฯ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- Like 4 ท่านรู้สึกว่าคุณได้ฝึกฝนทักษะ ความเชี่ยวชาญของท่านจากการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง
- Like 5 ท่านรู้สึกว่าคุณทบทวนหน้าที่ที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน
- Respons 1 ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จนสำเร็จลุล่วงตลอดการดำเนินกิจกรรม
- Respons 2 ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตลอดเวลาที่ท่านสะดวก
- Respons 3 ท่านเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ท่านได้รับมอบหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- Respons 4 ท่านจะรับผิดชอบในหน้าที่ที่ท่านได้รับจนสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ
- Respons 5 ท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- Relate 1 ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- Relate 2 ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชนของท่าน
- Relate 3 ท่านให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความรัก ความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคพวก
- Relate 4 ท่านได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน แบ่งปันทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- Relate 5 ความสัมพันธ์กับสมาชิกทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นความสัมพันธ์แบบเครือญาติ
- Rule 1 นโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเหมาะสม ทำให้ท่านสามารถเข้าร่วมได้อย่างเต็มกำลัง
- Rule 2 การกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความชัดเจน และเอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่
- Rule 3 ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ

- Rule 4 การดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้มีความสำคัญกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม
- Secure 1 ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยให้กับชุมชนของท่าน
- Secure 2 กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำให้ท่านมั่นใจถึงความมั่นคง ปลอดภัยที่จะได้รับ
- Secure 3 ท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัยเพิ่มขึ้น
- Secure 4 ท่านคิดว่า ระดับความมั่นคง และความปลอดภัยในชุมชนท่านมีระดับสูงขึ้น ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
- Participate การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์” มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ดับเพลิงและกู้ภัยเขตบางขุนนนท์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ อันจะทำให้ได้สารสนเทศสำคัญประกอบการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยได้จัดลำดับการนำเสนอ ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น ดังนี้

- 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และ รายได้
- 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับแรงจูงใจและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์
- 3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ชาย	135	36.50
หญิง	235	63.50
รวม	370	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	36	9.70
20 - 30 ปี	87	23.50
31 - 40 ปี	113	30.50
41 - 50 ปี	60	16.20
50 ปีขึ้นไป	74	20.0
รวม	370	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาในช่วงอายุระหว่าง 20 - 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และน้อยที่สุดจะเป็นช่วงอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
รับราชการ / วิสาหกิจ	43	11.60
รับจ้างบริษัทเอกชน	179	48.4
ค้าขาย / อิสระ	51	13.8
นักเรียน / นักศึกษา	77	20.80
อื่นๆ	20	5.40
รวม	370	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาเป็น

นักเรียน นักศึกษา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และน้อยที่สุด คือ อาชีพ อื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าปริญญาตรี	95	25.70
ปริญญาตรี	183	49.50
สูงกว่าปริญญาตรี	92	24.90
รวม	370	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมามีระดับศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 และน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวนตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 15,000 บาท	80	21.60
15,000-30,000 บาท	134	36.20
30,001-50,000 บาท	88	23.80
มากกว่า 50,000 บาท	68	18.40
รวม	370	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 รองลงมามีเงินเดือนระดับ 30,001 – 50,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 และน้อยที่สุด คือ ระดับ มากกว่า 50,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจและปัจจัยการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วม การได้รับยอมรับนับถือจากการมีส่วนร่วม ความชื่นชอบในการมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยได้นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังนี้

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านทำหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด	4.05	0.410	มาก	4
2 ท่านสามารถจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เมื่อท่านเข้าร่วมกิจกรรมฯ	4.09	0.423	มาก	3
3 ผลงานที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท่านเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกฯ	4.16	0.512	มาก	1
4 ท่านเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมที่ท่านได้เข้าร่วม	4.15	0.564	มาก	2
5 ท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม	3.83	0.663	มาก	5
เฉลี่ยรวม	4.06	0.399	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.399) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านผลงานที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท่านเป็นที่พึงพอใจของสมาชิกฯ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512) รองลงมาคือ ด้านท่านเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมที่ท่านได้เข้าร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ย

น้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านได้รับคำชมเชยและความเชื่อถือไว้วางใจ จากเพื่อนๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	4.03	0.583	มาก	5
2 ท่านได้รับการยอมรับในความคิดเห็นหรือ ข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนิน กิจกรรมฯ อยู่เสมอ	4.12	0.487	มาก	3
3 สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยให้การยอมรับในความรู้ ความสามารถของท่าน	4.16	0.504	มาก	1
4 สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยมักขอคำปรึกษาจากท่านอยู่เสมอ เนื่องจากท่านสามารถให้คำแนะนำได้อย่าง ชัดเจน เหมาะสม	4.12	0.556	มาก	4
5 ท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน	4.15	0.589	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.11	0.396	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้การยอมรับในความรู้ ความสามารถของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.504) รองลงมาคือ ด้านท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.589) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้รับคำชมเชยและความเชื่อถือไว้วางใจจากเพื่อนๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.583)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความชื่นชอบในการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความชื่นชอบในการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านมีความพึงพอใจในกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่ได้เข้าร่วม	4.07	0.491	มาก	5
2 ท่านรู้สึกยินดีที่ได้ทำงานร่วมกับสมาชิกท่าน อื่นๆ ในกิจกรรมการป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย	4.10	0.449	มาก	3
3 ท่านมีความยินดีที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ให้เกิดประโยชน์กับชุมชนฯ จากการเข้าร่วม กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.14	0.508	มาก	1
4 ท่านรู้สึกว่าท่าน ได้ฝึกฝนทักษะ ความเชี่ยวชาญ ของท่านจากการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่อย่าง ต่อเนื่อง	4.08	0.594	มาก	4
5 ท่านรู้สึกว่าบทบาทหน้าที่ที่ท่านได้เข้าร่วม กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มี ความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน	4.11	0.502	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.10	0.401	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการชื่นชอบในการมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.401) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีความยินดีที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์กับชุมชนฯ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

(ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.508) รองลงมาคือ ด้านท่านรู้สึกว่บทบาทหน้าที่ที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.502) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความพึงพอใจในกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่ได้เข้าร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.491)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยเชิงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของ ชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยได้จนสำเร็จลุล่วงตลอดการ ดำเนินกิจกรรม	4.22	0.570	มาก ที่สุด	1
2 ท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยได้ตลอดเวลาที่ท่านสะดวก	4.15	0.589	มาก	3
3 ท่านเข้าใจในบทบาทหน้าที่ที่ท่านได้รับ มอบหมายในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	4.11	0.496	มาก	4
4 ท่านจะรับผิดชอบในหน้าที่ที่ท่านได้รับจน สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ	4.20	0.530	มาก	2
5 ท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	4.05	0.410	มาก	5
เฉลี่ยรวม	4.15	0.405	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยเชิงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.405) เมื่อ

พิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จนสำเร็จลุล่วงตลอดการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.570) รองลงมาคือ ด้านท่านจะรับผิดชอบในหน้าที่ที่ท่านได้รับจนสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.530) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410)

ตารางที่ 4.10 สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1	ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสำเร็จในการเข้าร่วม	4.06	0.399	มาก	4
2	ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ	4.11	0.396	มาก	2
3	ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความชื่นชอบในการเข้าร่วม	4.10	0.401	มาก	3
4	ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน	4.15	0.405	มาก	1
	เฉลี่ยรวม	4.10	0.400	มาก	

ผลสรุปการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.400) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.405) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ปัจจัยจุดใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสำเร็จในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.399)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทา
 สาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสัมพันธ์

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่เข้าร่วม กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.09	0.423	มาก	3
2 ท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชน ของท่าน	4.16	0.512	มาก	1
3 ท่านให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความรัก ความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคพวก	4.15	0.564	มาก	2
4 ท่านได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน แบ่งปัน ทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อ ให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย	3.83	0.663	มาก	5
5 ความสัมพันธ์กับสมาชิกทุกท่านที่เข้าร่วม กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็น ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ	4.03	0.385	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.05	0.387	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทา
 สาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ด้านความสัมพันธ์ ในภาพรวมพบว่า อยู่ใน
 ระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.387) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจาก
 มากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512) รองลงมาคือ ด้านท่านให้ความช่วยเหลือในการดำเนิน
 กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความรัก ความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคพวก (ค่าเฉลี่ย 4.15
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้รับการช่วยเหลือ
 สนับสนุน แบ่งปันทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนิน
 กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.663)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทา
 สาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านนโยบาย กฎระเบียบใน
 การดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านนโยบาย กฎ ระเบียบ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 นโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนินกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความ เหมาะสม ทำให้ท่านสามารถเข้าร่วมได้อย่าง เต็มกำลัง	4.12	0.487	มาก	3
2 การกำหนดแนวทางการสนับสนุนการมีส่วน ร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย มีความชัดเจน และเอื้อให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่	4.16	0.504	มาก	1
3 ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดี ให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ	4.12	0.556	มาก	4
4 การดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ให้ความสำคัญกับสมาชิกที่ เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม	4.15	0.589	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.14	0.422	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสา
 ธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านนโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนิน
 กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่า
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.422) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้าน
 การกำหนดแนวทางการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสา
 ธารณภัย มีความชัดเจน และเอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.504) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกัน
 และบรรเทาสาธารณภัย ให้ความสำคัญกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.15
 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.589) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของ

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติคนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.556)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชุมชน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความ มั่นคง ปลอดภัยให้กับชุมชนของท่าน	4.07	0.491	มาก	4
2 กฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยทำให้ท่านมั่นใจถึง ความมั่นคง ปลอดภัยที่จะได้รับ	4.10	0.449	มาก	2
3 ท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วม กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำ ให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัย เพิ่มขึ้น	4.14	0.508	มาก	1
4 ท่านคิดว่า ระดับความมั่นคง และความ ปลอดภัยในชุมชนท่านมีระดับสูงขึ้น ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น	4.08	0.594	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.10	0.410	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธาณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชุมชน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัยเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.508) รองลงมาคือ ด้านกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำให้ท่านมั่นใจถึงความมั่นคง ปลอดภัยที่จะ

ได้รับ (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.449) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้กับชุมชนของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.491)

ตารางที่ 4.14 สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล	อันดับ
1 ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสัมพันธ์	4.05	0.387	มาก	3
2 ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านกฎ ระเบียบ นโยบาย	4.14	0.422	มาก	1
3 ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความมั่นคง ปลอดภัย	4.10	0.410	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.08	0.594	มาก	

ผลสรุปการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.594) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านกฎ ระเบียบ นโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.422) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความมั่นคง ปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.387)

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการตัดสินใจ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านมีส่วนร่วมในการริเริ่มวางแผนในการ ดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้ประสบ ความสำเร็จ	4.11	0.502	มาก	3
2 ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการ ดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนิน กิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	4.22	0.570	มาก ที่สุด	1
3 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ ดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่	4.03	0.514	มาก	4
4 ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนว ทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ในชุมชน	4.15	0.558	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.13	0.418	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.418) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.570) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.558) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.514)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการดำเนินงาน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านมีส่วนร่วมในการลงมือจัดกิจกรรมเพื่อ สนับสนุนกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยในชุมชน	4.18	0.564	มาก	1
2 ท่านมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ให้ สำเร็จคล่องอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.499	มาก	4
3 ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนประชาชน ชุมชน ได้เข้าร่วมกิจกรรมบรรเทาและป้องกัน สาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง	4.12	0.507	มาก	2
4 ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปรับปรุง หรือ ดำเนินการอื่นๆ ตามแนวปฏิบัติการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย	4.06	0.412	มาก	5
5 ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร ต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย	4.10	0.489	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.11	0.382	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.382) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการลงมือจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนประชาชนชุมชน ได้เข้าร่วมกิจกรรมบรรเทาและป้องกัน สาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.507) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้าน ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ ปรับปรุง หรือ ดำเนินการอื่นๆ ตามแนวปฏิบัติการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.412)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	4.11	0.497	มาก	1
2 ท่านรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่เกิดขึ้น จากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัยในชุมชนของท่าน	4.10	0.506	มาก	3
3 ท่านมีส่วนร่วมในการได้รับรางวัล หรือ ค่าตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน	4.10	0.501	มาก	2
4 ชุมชนของท่าน ได้รับการยอมรับในแนวปฏิบัติ ที่ดีในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	4.09	0.477	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.10	0.692	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.692) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.497) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการได้รับรางวัล หรือ ค่าตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.501) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ชุมชนของท่าน ได้รับการยอมรับในแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.477)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการติดตามประเมินผล	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัย	3.87	0.921	มาก	4
2 ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจ ที่ เกิดขึ้นกับประชาชนในพื้นที่ ที่เกิดจากการ ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	4.11	0.503	มาก	3
3 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินการ ใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.476	มาก	1
4 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ปรับปรุงข้อ พร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อปรับปรุง แก้ไขข้อพร่องนั้น	4.12	0.521	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.06	0.603	มาก	

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.603) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.476) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ปรับปรุงข้อพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อพร่องนั้น (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.521) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.921)

ตารางที่ 4.19 สรุปค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทา
 สาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปล ผล	อันดับ
1 การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.13	0.418	มาก	1
2 การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.11	0.832	มาก	2
3 การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	4.10	0.692	มาก	3
4 การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมติดตามประเมินผล	4.06	0.603	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.10	0.636	มาก	

ผลสรุปการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่า
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.636) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การมี
 ส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่า
 เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.418) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วม
 ดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.832) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีส่วน
 ร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมติดตามประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบน
 มาตรฐาน 0.603)

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม
 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุน นนท์	ชาย		หญิง		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.08	0.399	4.15	0.427	-1.723	0.086
2.ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.08	.361	4.13	.393	-1.223	0.222
3.ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	4.13	.276	4.08	.307	1.310	0.191
4.ด้านการร่วมติดตามประเมินผล	4.05	.273	4.07	.403	-0.417	0.677

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานี ดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	<20ปี	20-30ปี	31-40 ปี	41 -50ปี	>50 ปี	F (Sig.)
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	
1.ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.40 (.445)	4.07 (.405)	4.12 (.372)	3.94 (.501)	4.22 (.320)	8.590 (.000)*
2.ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.32 (.410)	4.08 (.390)	4.05 (.322)	3.98 (.463)	4.25 (.289)	8.334 (.000)*
3.ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	4.08 (.316)	4.13 (.252)	4.12 (.343)	4.10 (.212)	4.03 (.313)	1.353 (.250)

ตารางที่ 4.21 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอายุ (ต่อ)

การมีส่วนร่วมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานี ดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์	<20ปี	20-30ปี	31-40 ปี	41 -50ปี	>50 ปี	F (Sig.)
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	
4.ด้านการร่วมติดตามประเมินผล	4.21 (.264)	4.09 (.307)	3.98 (.448)	3.97 (.337)	4.17 (.265)	6.239 (.000)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกัน ทุกด้าน ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการร่วมรับผลประโยชน์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิง และกู้ภัยบางขุนนนท์	รับราชการ /วิสาหกิจ	รับจ้าง บริษัทเอกชน	ค้าขาย/ อิสระ	นักเรียน นักศึกษา	อื่นๆ	F (Sig.)
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	
1.ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.14 (.464)	4.14 (.421)	4.12 (.372)	3.94 (.501)	4.22 (.320)	.445 (.776)
2.ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.11 (.428)	4.13 (.368)	4.04 (.366)	4.12 (.396)	4.19 (.392)	.790 (.532)
3.ด้านการร่วมรับผล ประโยชน์	4.15 (.274)	4.08 (.313)	4.08 (.319)	4.12 (.261)	4.15 (.262)	.763 (.550)

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามอาชีพ (ต่อ)

การมีส่วนร่วมป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิง และกู้ภัยบางขุนนนท์	รับราชการ	รับจ้าง	ค้าขาย/ อิสระ	นักเรียน นักศึกษา	อื่นๆ	F (Sig.)
	/วิสาหกิจ	บริษัทเอกชน				
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	
4.ด้านการร่วมติดตาม ประเมินผล	4.13 (.296)	4.01 (.408)	4.06 (.294)	4.11 (.323)	4.18 (.270)	2.037 (.089)

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกันทุก
ด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามการศึกษา

การมีส่วนร่วมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบาง ขุนนนท์	น้อยกว่า ปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี	F (Sig.)
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	
1.ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.17 (.470)	4.15 (.399)	4.02 (.383)	3.814 (.023)*
2.ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.13 (.431)	4.13 (.359)	4.06 (.372)	1.366 (.256)
3.ด้านการร่วมรับผล ประโยชน์	4.11 (.293)	4.09 (.297)	4.11 (.300)	.362 (.697)
4.ด้านการร่วมติดตาม ประเมินผล	4.07 (.384)	4.07 (.360)	4.04 (.339)	.342 (.711)

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการร่วมตัดสินใจที่มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำแนกตามรายได้

การมีส่วนร่วมป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบาง ขุนนนท์	ไม่เกิน 15,000 บาท	15,000- 30,000	30,001- 50,000	สูงกว่า 50,000 บาท	F
	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	\bar{X} (S.D.)	(Sig.)
1.ด้านการร่วมตัดสินใจ	4.17 (.483)	4.24 (.370)	4.08 (.384)	3.91 (.381)	10.807 (.000)*
2.ด้านการร่วมดำเนินงาน	4.13 (.445)	4.21 (.335)	4.09 (.338)	3.94 (.387)	8.142 (.000)*
3.ด้านการร่วมรับผล ประโยชน์	4.12 (.298)	4.08 (.284)	4.12 (.324)	4.08 (.285)	.454 (.715)
4.ด้านการร่วมติดตาม ประเมินผล	4.14 (.308)	4.15 (.284)	3.98 (.417)	3.89 (.394)	11.632 (.000)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ที่มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจุดใจและการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ตารางที่ 4.25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านความสำเร็จ กับการมีส่วนร่วม
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Success 1	Success 2	Success 3	Success 4	Success 5
Success 1	1				
Success 2	.786**	1			
Success 3	.555**	.598**	1		
Success 4	.505**	.545**	.442**	1	
Success 5	.491**	.431**	.334**	.482**	1
Participate	.683**	.703**	.614**	.547**	.494**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านความสำเร็จ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านสามารถจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ เมื่อท่านเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Success 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .703$) ส่วนด้านท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม (Success 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .494$)

ตารางที่ 4.26 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านการได้รับการยอมรับนับถือกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Respect 1	Respect 2	Respect 3	Respect 4	Respect 5
Respect 1	1				
Respect 2	.617**	1			
Respect 3	.591**	.595**	1		
Respect 4	.541**	.518**	.631**	1	
Respect 5	.507**	.476**	.405**	.411**	1
Participate	.659**	.690**	.670**	.650**	.577**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยจิตใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้าน ท่านได้รับการยอมรับในความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมฯ อยู่เสมอ (Respect 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .690$) ส่วนด้าน ท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน (Respect 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .577$)

ตารางที่ 4.27 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตใจด้านการชื่นชอบในการเข้าร่วมกิจกรรม กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Like 1	Like 2	Like 3	Like 4	Like 5
Like 1	1				
Like 2	.680**	1			
Like 3	.555**	.544**	1		
Like 4	.489**	.487**	.444**	1	
Like 5	.606**	.567**	.514**	.434**	1
Participate	.669**	.664**	.673**	.562**	.683**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยจิตใจด้านการชื่นชอบการมีส่วนร่วม กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้าน ท่านรู้สึกว่าการที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน (Like 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .683$) ส่วนด้าน ท่านรู้สึกว่าการได้ฝึกฝนทักษะ ความเชี่ยวชาญของท่านจากการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง (Like 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .562$)

ตารางที่ 4.28 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจิตใจด้านความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Respons 1	Respons 2	Respons 3	Respons 4	Respons 5
Respons 1	1				
Respons 2	.503**	1			
Respons 3	.540**	.602**	1		
Respons 4	.497**	.411**	.526**	1	
Respons 5	.485**	.483**	.533**	.513**	1
Participate	.643**	.613**	.633**	.637**	.683**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยจิตใจด้านความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Respons 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงที่สุด ($r = .683$) ส่วนด้านท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตลอดเวลาที่ท่านสะดวก (Respons 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .613$)

ตารางที่ 4.29 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Relate 1	Relate 2	Relate 3	Relate 4	Relate 5
Relate 1	1				
Relate 2	.598**	1			
Relate 3	.545**	.442**	1		
Relate 4	.431**	.334**	.482**	1	
Relate 5	.583**	.498**	.453**	.402**	1
Participate	.703**	.614**	.547**	.494**	.659**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง โดยด้านท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Relate 1) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .703$) ส่วนด้านท่านได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน แบ่งปันทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Relate 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .494$)

ตารางที่ 4.30 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้าน นโยบาย กฎ ระเบียบ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Rule 1	Rule 2	Rule 3	Rule 4
Rule 1	1			
Rule 2	.595**	1		
Rule 3	.518**	.631**	1	
Rule 4	.476**	.405**	.411**	1
Participate	.690**	.670**	.650**	.577**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านนโยบาย กฎ ระเบียบ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านนโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเหมาะสม ทำให้ท่านสามารถเข้าร่วมได้อย่างเต็มกำลัง (Rule 1) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .690$) ส่วนด้านการดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ความสำคัญกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม (Rule 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .577$)

ตารางที่ 4.31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านความมั่นคง ปลอดภัย กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

	Secure 1	Secure 2	Secure 3	Secure 4
Secure 1	1			
Secure 2	.680**	1		
Secure 3	.555**	.544**	1	
Secure 4	.489**	.487**	.444**	1
Participate	.669**	.664**	.673**	.562**

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านความมั่นคง ปลอดภัย กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัยเพิ่มขึ้น (Secure 3) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .673$) ส่วนด้านท่านคิดว่า ระดับความมั่นคง และความปลอดภัยในชุมชนท่านมีระดับสูงขึ้น ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น (Secure 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .562$)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์” มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ 2) เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ อันจะทำให้ได้สารสนเทศสำคัญประกอบการนำเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป จากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ ได้ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ ประชากรที่อยู่ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ จำนวน 370 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (Statistical Package for the Social Sciences) สามารถสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1.1 ผลสรุป ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 63.50 และเป็นเพศชายจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาเป็นช่วงอายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 และน้อยที่สุดจะเป็นช่วงอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 มีอาชีพ รับจ้างบริษัทเอกชน จำนวน 179 คน

คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาเป็นนักเรียน นักศึกษา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.80 และน้อยที่สุด คือ อาชีพ อื่นๆ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมามีระดับการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 และน้อยที่สุด คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 และมีรายได้ระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 รองลงมามีเงินเดือนระดับ 30,001 – 50,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 23.80 และน้อยที่สุด คือ ระดับมากกว่า 50,000 บาท จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.40

5.1.2 ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.399) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านผลงานที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของท่านเป็นที่พึงพอใจของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512) รองลงมาคือ ด้านท่านเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมที่ท่านได้เข้าร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512)

ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้การยอมรับในความรู้ ความสามารถของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.504) รองลงมาคือ ด้านท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.589) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้รับคำชมเชยและความเชื่อถือไว้วางใจจากเพื่อนๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.583)

ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการขึ้นขอใบในการมีส่วนร่วมในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.401) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีความยินดีที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถให้เกิดประโยชน์กับชุมชนฯ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.508) รองลงมาคือ ด้านท่านรู้สึกว่บทบาทหน้าที่ที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.502) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความพึงพอใจในกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่ได้เข้าร่วม (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.491)

ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความรับผิดชอบในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.405) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้จนสำเร็จ ล่วงตลอดการดำเนินกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.570) รองลงมาคือ ด้านท่านจะรับผิดชอบในหน้าที่ที่ท่านได้รับจนสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย 4.20 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.530) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410)

ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.400) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.405) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการได้รับความยอมรับนับถือ (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.396) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ปัจจัยจูงใจในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสำเร็จในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.399)

5.1.3 ผลสรุปข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความสัมพันธ์ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.387) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในชุมชนของท่าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.512) รองลงมาคือ ด้านท่านให้ความช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยความรัก ความสามัคคี ไม่แบ่งพรรคพวก (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน แบ่งปันทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.663)

ปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านนโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.422) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการกำหนดแนวทางการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความชัดเจน และเอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.16 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.504) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้ความสำคัญกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.589) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.556)

ปัจจัยคำจูนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านความมั่นคง ปลอดภัยในชุมชน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัยเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.508) รองลงมาคือ ด้านกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติต่างๆ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำให้

ท่านมั่นใจถึงความมั่นคง ปลอดภัยที่จะได้รับ (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.449) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านจะเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ปลอดภัยให้กับชุมชนของท่าน (ค่าเฉลี่ย 4.07 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.491)

ผลสรุปการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.594) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านกฎ ระเบียบ นโยบาย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.14 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.422) รองลงมาคือ ด้านปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความมั่นคง ปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.410) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ปัจจัยค้ำจุนในการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านความสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 4.05 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.387)

5.1.4 ผลสรุปข้อมูลการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.418) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.570) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.558) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.514)

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.382) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการ

ลงมือจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.18 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.564) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนประชาชนชุมชน ได้เข้าร่วมกิจกรรมบรรเทาและป้องกันสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.507) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือปรับปรุง หรือ ดำเนินการอื่นๆ ตามแนวปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.412)

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.692) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.497) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการได้รับรางวัล หรือ ค่าตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.501) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ชุมชนของท่าน ได้รับการยอมรับในแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 4.09 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.477)

การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ด้านการติดตามและประเมินผล ในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.603) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.15 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.476) รองลงมาคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม ปรับปรุงข้อพร่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อพร่องนั้น (ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.521) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้าน ท่านได้เข้าร่วมสังเกตการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการป้องกันและการบรรเทาสาธารณภัย (ค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.921)

ผลสรุปการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.636) เมื่อพิจารณาตามรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า การมี

ส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.13 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.418) รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 4.11 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.832) และ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการร่วมติดตามประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.603)

5.1.5 ผลสรุปการทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการร่วมรับผลประโยชน์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการร่วมตัดสินใจที่มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกัน ทุกด้าน ยกเว้นด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ที่มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไม่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

5.1.6 ผลสรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงจิตกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านความสำเร็จกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านสามารถจัดการปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้เมื่อท่านเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Success 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .703$) ส่วนด้านท่านมีความภาคภูมิใจในผลงานที่เกิดขึ้นเมื่อท่านได้เข้าร่วมกิจกรรม (Success 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .494$)

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านการได้รับการยอมรับนับถือกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านได้รับการยอมรับในความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมฯ อยู่เสมอ (Respect 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .690$) ส่วนด้านท่านมีความภาคภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อชุมชน (Respect 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .577$)

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยเชิงจิตด้านการชื่นชมการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านรู้สึกทึ่งว่าบทบาทหน้าที่ที่ท่านได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความท้าทายต่อความรู้ ความสามารถของท่าน (Like 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .683$) ส่วนด้านท่านรู้สึกว่าคุณได้ฝึกฝนทักษะ ความเชี่ยวชาญของท่านจากการเข้าร่วมกิจกรรมอยู่อย่างต่อเนื่อง (Like 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .562$)

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยจิตใจด้านความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านท่านมีความยินดีที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่ต่างๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Respons 5) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .683$) ส่วนด้านท่านสามารถเข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ตลอดเวลาที่ท่านสะดวก (Respons 2) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .613$)

5.1.7 ผลสรุปการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคำจูนกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยคำจูนด้านความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับสูง โดยด้านท่านมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Relate 1) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .703$) ส่วนด้านท่านได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุน แบ่งปันทรัพยากรต่างๆ จากสมาชิกในชุมชนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (Relate 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .494$)

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยคำจูนด้านนโยบาย กฎระเบียบ กับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านนโยบาย กฎ ระเบียบในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีความเหมาะสม ทำให้ท่านสามารถเข้าร่วมได้อย่างเต็มกำลัง (Rule 1) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงสุด ($r = .690$) ส่วนด้านการดำเนินกิจกรรมของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้

ความสำคัญกับสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมฯ อย่างเหมาะสม (Rule 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .577$)

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัยกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทุกด้านที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูง โดยด้านที่ท่านคิดว่า เมื่อประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะทำให้ชุมชนของท่านมีความมั่นคง ปลอดภัยเพิ่มขึ้น (Secure 3) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสูงที่สุด ($r = .673$) ส่วนด้านที่ท่านคิดว่า ระดับความมั่นคง และความปลอดภัยในชุมชนท่านมีระดับสูงขึ้น ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น (Secure 4) มีระดับความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยน้อยที่สุด ($r = .562$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปการวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลตามกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดจากการทบทวนวรรณกรรม ได้ดังนี้

5.2.1 ประเด็นอภิปรายผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นการมีส่วนร่วมด้านการร่วมรับผลประโยชน์ที่มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากบุคคลที่มีอายุมากขึ้น ทำให้มีประสบการณ์ต่างๆ มากขึ้น มีคุณวุฒิ วิทยุฒิ วุฒิภาวะ รวมถึงมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ตามระดับความสนใจ นอกจากนี้ ยังมีระดับการกลั่นกรองข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับรู้เพื่อมาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินการใดใด ตามการรับรู้จากพื้นฐานส่วนบุคคลที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ปารีชาติ มณี (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของ

เทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี โดยผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มีเพศ และรายได้ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีไม่ต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชน และบทบาทในหมู่บ้าน/ชุมชนต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรีต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบรายคู่การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนยังพบว่า ประชาชนที่มีอายุ 31 – 40 ปี มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าช่วงอายุอื่น ๆ เกือบทุกกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี และ 61 ปีขึ้นไป (ยกเว้น กลุ่มอายุ 18 – 30 ปี ที่มีส่วนร่วมมากกว่าอายุ 31 – 40 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ) ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าประชาชนที่มีช่วงอายุ 31 – 40 ปี นั้น อยู่ในช่วงชีวิตที่ทุ่มเทให้ความสำคัญในเรื่องของการทำงาน และสร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว จึงอาจจะไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยกว่าช่วงอายุอื่น

5.2.2 ประเด็นอภิปรายผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับการมีส่วนร่วม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์

ผลการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างปัจจัยจูงใจในทุกด้าน ได้แก่ด้านความสำเร็จในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ด้านการได้รับการยอมรับนับถือในการมีส่วนร่วม ด้านความชื่นชอบในการมีส่วนร่วม และ ด้านความรับผิดชอบในการเข้ามีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วม ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางขุนนนท์ พบว่ามีระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างสูงในทุกด้าน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) อยู่ระหว่าง 0.683 – 0.703 ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บุคคลจะมีความรู้สึกต้องการเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เมื่อรู้สึกว่าได้รับการยอมรับ และ ได้รู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อประโยชน์ต่อชุมชน สังคม ได้ประสบความสำเร็จ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแนวคิดแรงจูงใจ โดย Herzberg (1990) ที่ได้เสนอว่า ความต้องการของคนในองค์กรหรือในสังคม หรือ การจูงใจจากการทำงานว่า ความพอใจในงานที่ทำ และความไม่พอใจในงานที่ไม่

ได้มาจากปัจจัย กลุ่มเดียวกัน แต่มีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) กับปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ การที่ประชาชนในชุมชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่บางขุนนนท์นั้น อาจเกิดจากการปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม ด้วยความให้เกียรติ ให้การยอมรับนับถือ ให้ความสำคัญกับผู้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ของชุมชน ของส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ จึงส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งทำให้ประชาชนผู้เข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในงานที่เกิดขึ้น อีกทั้งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น มีความสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถของบุคคล จึงทำให้สามารถใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญนั้นให้เกิดประโยชน์ได้อย่างแท้จริง เกิดการยอมรับหรือเห็นด้วยกับความสำเร็จ ได้รับการชมเชย ยกย่อง ชื่นชม เชื่อถือ ไว้วางใจในผลงานหรือการดำเนินงานจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับ อันเป็นปัจจัยที่ช่วยสร้างความพึงพอใจในงานที่เกิดขึ้น และยังช่วยให้บุคคลรักและชอบงานที่ปฏิบัติอยู่ และทำให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลการศึกษาพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของ ดิกขเวทย์ ก้อนแก้ว (2562) ที่ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อนค่านิยม EP SPIRIT ของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ที่ศึกษาพบว่าปัจจัยจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงานผลกับการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยความสำเร็จในการทำงานด้านลักษณะงานที่ชื่นชอบ และการได้รับการยอมรับนับถือ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนขององค์กรเพื่อขับเคลื่อนค่านิยมขององค์กร โดยความสำเร็จในการทำงานเกิดจากพนักงานแต่ละคนสามารถที่จะรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายได้บรรลุเป้าหมายจากการทำหน้าที่ที่รับผิดชอบ ถือเป็นภาระทำหน้าที่เพิ่มเติม นอกเหนือไปจากหน้าที่หลัก ดังนั้น ปัจจัยดังกล่าวนี้จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของสมาชิกในองค์กร อันเนื่องจากหากสมาชิกในองค์กรสามารถบริหารจัดการงานประจำหลักของตนได้ประสบความสำเร็จ อันจะทำให้เกิดความท้าทายต่อการปฏิบัติงานในงานอื่นๆ ร่วมด้วย และปัจจัยด้านลักษณะงานที่ชื่นชอบ กล่าวคือ พนักงานมีความปรารถนาที่จะได้ทำงานใหม่ ๆ และพบเจอเพื่อนร่วมงานใหม่ ๆ และพึงพอใจที่ได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถและ จูงใจให้อยากปฏิบัติรวมถึงชื่นชอบในงานที่ได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของคนที่ จะเข้ามาทำงานที่ตนชื่นชอบ เข้าร่วมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกับเรื่องของค่านิยมในองค์กรทั้งในงานและนอกงาน ด้วยเหตุนี้ คนที่จะทำงานเพื่อชุมชน หรือสังคมจะต้องพบปะผู้คนที่มีความหลากหลาย และทำงานร่วมกับคนจำนวนมาก และ จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการสื่อสาร ข้อมูลต่างๆ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ กล่าวได้ว่า หากประชาชนใน

พื้นที่รับผิดชอบในเขตบางชุมชนที่ได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบในชุมชน ที่มีลักษณะงานที่มีความท้าทาย มีความน่าสนใจ อีกทั้งได้รับการยอมรับนับถือ สะท้อนออกมาในเรื่องของการรู้สึกภูมิใจของการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือชุมชนนั้น อีกทั้งการได้รับเลือกหรืออาสาสมัครเข้ามาทำงานเพื่อส่วนร่วม จะสะท้อนให้เห็นถึงความภูมิใจของแต่ละบุคคล รวมถึงยังได้รับการยอมรับนับถือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอีกด้วย ดังนั้น จึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรศึกษาถึงปัจจัยเชิงใจเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชนเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่หรือในชุมชน ได้มีความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชน สังคม ในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมต่างๆ และยังเป็นการสร้างความรัก สามัคคี ระหว่างประชาชนในชุมชนเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

2) ผู้บริหาร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง อันจะทำให้เกิดการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนได้เพิ่มมากขึ้นอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

3) ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมแนวคิดการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในพื้นที่ ได้รับรู้ถึง แนวคิด ขั้นตอน แนวทางการดำเนินงาน รวมถึงแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรมด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับประชาชนในพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆจากประชาชนผู้รับบริการ นำเอาผลตอบรับที่ได้มาปรับปรุงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

1) ผู้บริหาร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ให้รู้เท่าทันต่อการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสา

ธารณภัยที่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง อยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบัน

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรสนับสนุนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้มีโอกาสได้เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมกันตัดสินใจ ในกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ หรือในชุมชน ให้มากขึ้น อาจปรับวิธีการที่ใช้ในการประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนกล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และร่วมตัดสินใจมากกว่าที่เป็นอยู่ รวมถึงควรประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกันตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมในขั้นการมีส่วนร่วมรับประโยชน์ ได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนให้ได้รับการตอบสนองได้อย่างเหมาะสม จากการดำเนินการตามกิจกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยควรศึกษาความต้องการของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบให้ชัดเจน โดยอาจดำเนินการด้วยการลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง และเข้ารับฟังข้อเสนอหรือความต้องการทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา หาวิธีการปรับปรุง พัฒนา ตอบสนองให้ประชาชนได้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของประชาชน

5.3.3 ข้อเสนอแนะด้านวิชาการ

ในการศึกษาวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาประเด็นเพิ่มเติมใน ส่วนของรูปแบบการมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ นำตัวอย่างกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice) เพื่อนำมา เปรียบเทียบการดำเนินกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน และยังเป็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กรณีศึกษา ระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้เกิดการประยุกต์องค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการ ปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่อหน่วยงานอื่น และผู้สนใจต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2561). *คู่มือการจัดการภัยพิบัติสำหรับประชาชน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุลจิรา เสาวลักษณ์จินดา. (2555). *การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการจัดการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- เกศินี วีรศิลป์. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาล ต. สันกำแพง อ.สันกำแพง เชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 3(1), 1-11.
- คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ. (2558). *แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558-2562*. กรุงเทพฯ: กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- จุฑามาศ ทองอ่อน (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับ ความพึงพอใจในงานของครูใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- เจษฎาวัตร โพธิ์ชัยศรี และ โกศล สอดส่อง. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลโพนสูง อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 4(2), 39-50.
- ดวงพรแสงทอง. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- ดิทกขเวทย์ ก้อนแก้ว. (2562). *ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการเป็นตัวแทนหน่วยงานเพื่อขับเคลื่อน ค่านิยม EP SPIRIT ของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *การมีส่วนร่วมแนวคิดทฤษฎีและกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ถาวร ทองประทีป. (2562). *การมีส่วนร่วมและความต้องการของประชาชนต่อการจัดการสาธารณภัย กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลจะโหนอง อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ทินกร ประเสริฐหล้า (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธงชัย สิงอุตม. (2563). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่นตามหลักอภิธานีย
 ธรรม. วารสาร มจร. เลย ปริทัศน์, 1(2), 81-96.
- ธัญฉิยั ศิระโสภณวัฒน์. (2563). แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชุม
 ประชาคมตำบลเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลหนองซาก อำเภอ
 บ้านบึงจังหวัดชลบุรี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- นรินทร์ ชัยพัฒนพงศา. (2547). การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง (พิมพ์ครั้งที่
 2). เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.
- นิตพิงษ์ แก้วกัลยา. (2556). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อยกระดับ
 ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนใน โรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ 15 สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2537). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภการพิมพ์.
- ประเสริฐ ปอนถิ่น พระครูสาทรธรรมสิทธิ์ และโสภ ปอนถิ่น. (2564). แนวทางการบริหารจัดการ
 ภัยพิบัติทางธรรมชาติของชุมชน: ศึกษากรณี ชุมชนบ้านจันทร์ และชุมชนบ้านเด่น ตำบล
 บ้านจันทร์ อำเภอกัลยาณิวัฒนา จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยา
 เชียงพทุทช, 6(7), 483-497.
- ปาริชาติ มณี. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนอง
 ตำบลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา,
 ชลบุรี
- ฝ่ายฝึกอบรมโครงการการศึกษาต่อเนื่อง (2534). หลักการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
 โครงการศึกษาต่อเนื่อง : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พงษ์ศักดิ์ ขุนมาลี. (2562). ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงาน
 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
 (Unpublished Master's thesis). มหาสารคาม, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มนสิการ แดขุนทด. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับ ประสิทธิภาพด้าน
 การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม, มหาสารคาม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- รัฐพงศ์ ปัญญาวัตร. (2552). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร*(Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- รัตนานภิศ รัชตะวรรณ ชมลวรรณ แก้วกระจก วรณรัตน์ จงเขตกิจ ปิยะพร พรหมแก้ว ดาลิมาสาแดงสาร และ ดลปภัฏ ทรงเลิศ. (2561). กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสุขภาพ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(1), 231-238.
- เรืองฤทธิ์ ประเทียบอินทร์. (2563). *การบริหารจัดการอุทกภัยของเทศบาลตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองจังหวัดปทุมธานี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- วรเทพ แสงโอภาส ประเสริฐ ปอนถิน และ อภิรมย์ สีดาคำ. (2566). การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการด้านสาธารณสุขขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย*, 4(1), 1-15.
- วรุณี ดวงจำปา. (2554). *ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการความรู้ในสถานศึกษา เอกชน จังหวัดฉะเชิงเทรา* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- วินิจ ผาเจริญ และ เศษฐ์ ใจเพชร. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดเวทีประชาคมชุมชนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลคอนแก้ว อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสันติสุขปริทรรศน์*, 3(1), 1-11.
- ศรัญญาภรณ์ สุทาธรรม. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับความผูกพันของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ศิริพร ศรีอินทร์สุทธิ. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษาภาคีรัฐในอำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- สนธยา เผือกยาน. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนเทพรัตน์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชยันนาท* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ.
- สมพร คุณวิจิต. (2561). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการสาธารณสุขแบบเบ็ดเสร็จ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2559). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ พ.ศ.2551-2555*. สืบค้นจาก http://opdc.go.th/special.php?spc_id=2&content_id=2549
- อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.
- Swansburg, R. C. (1996). *Management and Leadership for nurse Managers*. Boston: Jones and Bartcn.
- Cohen, J. & Uphoff, D. (1980). Participation's in Rural development seeking Clarity Through Specficity. *World Development*, 8(3), 213-218.
- Cohen, J. & Uphoff, D. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measure for Project Design Implementation and Evaluation: Rural Development Committee Center for international Studies*. New York: Cornell University Press.
- Putti, J. M. (1987). *Management: A Functional Approach*. Singapore: McGraw-Hill.
- Fornaroff, A. (1980). *Community Involvement in Health System for Primary Health Care*. Geneva: World Health Organization.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พงศ์พีรพิชญ์ วิวัฒนวานิช
วัน เดือน ปีเกิด	14 เมษายน 2537
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร ปริญญาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบ สื่อสารดิจิทัล, 2560 มหาวิทยาลัยรังสิต ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2567
ที่อยู่ปัจจุบัน	31/71 หมู่ 17 ซอย ศาลาธรรมสพน์ 11 แขวงศาลา ธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10170

